

ET

Katona- és külpolitikai előadás a lézertechnika kapcsolatában

Mint közismert, a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában lézertechnikai kiállítás van, amely még megtekinthető. A nagy sikerű kiállítás befejezése után a kultúra háza és az egyetem együttműködése értelmében fórum lesz december 15-én délután 16 órakor a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában. A téma a katona- és külpolitika a lézertechnika kapcsolatában. Előadója Szentesi György katonapolitikai szakértő. Oktatók és hallgatók megjelenésére, érdeklődésére számítunk. A fórum színvonalát az ót elhangzott kérdésektől is függ.

MSZBT egyetemi tagozat vezetősége

10 éves a FEB

Ünnepi megemlékezés

A fizikai dolgozók gyermekeit felvételre előkészítő bizottságok tízéves működése alkalmából november 25-én és 26-án a mozgalom aktivistái, társadalmi munkásai megemlékezést tartottak. Gondí József, a közgazdasági FEB vezetője adott tájékoztatást az eseményről.

A FEB tulajdonképpen elődje az a hallgatói kezdeményezés volt, amely 1967. körül, a fizikai dolgozók gyermekeinek egyetemi felvétele adminisztratív eszközökkel való elősegítése megszüntetésére jött létre. A műszaki egyetemen az ELTE-n és a mi egyetemünkön — az SG keretében — diákok önkéntes társadalmi munkában vállalták, hogy a tanulásban való segítségnyújtással erejükhez mérten segítik a réteg gyermekeit hátrányos indulópozíciójuk — a család nem ösztönöz továbbtanulásra stb. — leküzdésében.

Ezeknek a fiataloknak a tevékenysége azonban esetleges volt, nem terjedt ki az összes felsőoktatási intézményre, és csak kevés középiskolát érintett ötleterű kiváltsággal. Ezért nem tudta enyhíteni azt a tendenciát, hogy a korábbi 47 százalékról 25-30 százalékra essen vissza az egyetemeken és főiskolákon továbbtanuló fizikai dolgozó szülőktől származó gyermekek száma. Ennek az aránynak az 1972-73-as mélypontján a KISZ KB és más társadalmi szervezetek kezdeményezték a mozgalom országossá tételét és az állami szervek bekapcsolását. Az ország összes felsőoktatási intézményére és középiskolájára kiterjedő, a társadalmi és állami szervek szervezési-technikai segítségét felkérő, önkéntes alapon igénybe vevő mozgalom alakult — a FEB.

A tizedik évfordulóra szervezett megemlékezés első napján tanácskozás zajlott, a megyei KISZ-bizottságok, párt-, szakszervezeti és tanácsi szervek illetékeseivel a problémákról, és főleg az együttműködés végiggondolásáról. A mozgalom ugyanis eddig túlságosan az egyetemre és főiskolákra korlátozódott. A középiskolák ugyan részt vettek benne, de a középiskolák mint állami intézmények még igen kevésbé. Pedig ez a munka csak komplex és átfogó társadalmi háttérrel — és segítséggel lehet eredményesebb. A megvétel elég szép számban képviselték magukat a megbeszéléseken, bizonyos eszmecsere is kibontakozott és így sikeresnek mondható a november 25-i program.

November 26-án Szantner Iván, a KISZ KB titkára emlékezett meg az elmúlt 10 év munkájáról, az évente több mint tízezer középiskolást, négyezer levelező, tábortervező és ott tanító egyetemistát és főiskolást foglalkoztatott, tanári segítség, szakmai-technikai kontroll mellett működő FEB-ről. A megemlékezés kiemeltetéseket és emléklapokat ünnepélyes átadásával ért véget.

K. S.

Lett volna egy mérkőzés, de...

Kihívtuk a tanárokat. Nem jöttek. Miért? Nem tudjuk. És még, hogy a diákság lusta?!?! Hát NEM! Harci díszben vártuk T. Tanárainkat egy barátságos asztalitenisz-mérkőzésre. Vártuk, vártunk és vártunk... Hiába.

Felmerült: nem jó az időpont? És aki ezt felhozta: egyetlen tanárunk — a saját nevében. És a többiek? Ismét csak ott vagyunk, ahol az előbb — NEM TUDJUK.

Ezek után várhatunk-e válasza?

Berendi Zsuzsa

Mani, mani, mani...

„Borzasztó!” „Bosszantó!” „Bozse moji!” — ilyen és ehhez hasonló B-betűs kifejezések — amelyeket a nyomdafesték nem enged közszemlére bocsátani — csaphattak meg azon tisztességű ifjak és kevésbé ifjak fülét, akik neves műintézetünk kissé szűkös bejárati folyosóján jártak november 29-én, úgy déltájban.

Tájékozatlanabbak egyetemi ifjúságunk palléroztatóságát emlegették, a bennfentiek azonban tudták: ismét a pénz-társzűkre szabott nyitva tartása váltotta ki a fenti megnyilvánulásokat. Azon szerencsések közé tartozom, akik az utolsó félórán még felvehették az őket megillető csekély vagy jelentősebb összeget, így aztán higgadtabb fejfeltehetem fel a kérdést:

Vajon milyen okból hozzák olyan kellően helyzetbe — tisztesség ne essék: az egyébként kiváló B-betűs önkéntes felettései, hogy kénytelen legyen olyan s annál még ciferább megjelöléseket lenyelni, mint a fentiek? Hogyan lehet elvárni valakitől, hogy három nap alatt kifizesse a kü-

— Merényi Miklós —

lönböző illetményeket több száz embernek? Másrészt: hogy lehet elvárni ettől a több száz egyetemistától, hogy ennyi idő alatt felvegye ezt a pénzt, ráadásul ha figyelembe vesszük, hogy az egyetem falait legfeljebb csak a Műegyetem rakpartról vagy a Kinizsiből a Veres Pálnéba futva, és csak kívülről láthatja? Miért nem vezet az illetékesek a régi rossz tapasztalat arra, hogy hosszabb ideig legyen mód az ösztöndíjak, hűspénzek és egyéb illetmények felvételére?

Miért nem lehetséges karonként osztani a pénzt, arról nem beszélve — s szerintem ez lenne a legpraktikusabb — miért nem lehet csoportonként felvenni a pénzt, amiért a csoport DJB-s vagy egy külön felelős állna (az így lényegesen rövidebb) sorba?

A jó szándék ez esetben is eredményre vezetőbb lenne, mint az ide vonatkozó — egyébként bizonyára helyesen alkalmazott — paragrafusok, intézkedések, utasítások és határozatok ismertetése.

— Merényi Miklós —

Valóban „borzasztó” volt november 29-én a gazdasági igazgatóságunk is az ösztöndíjfelvételre létrejött nagy számú hallgató elégettsége, valamint a nyomdafesték nem tűrő véleménye. Magyarán: rekonstrukció okozta helyiséghiány miatt plakátokat rakunk ki a falra, a felirattal, hogy a második fizetési napon a zölkendőket kiállítás érdekében a Ráday utcai kollégiumban osztjuk az ösztöndíjat.

Erről többen nem szereztek tudomást, mert a feliratokat „illetéketlen” személyek leszedték. (Talán azok, akik kényelmi szempontból nem akartak átmenni.)

Igy akik nem vették fel ösztöndíjukat, a kijelölt napon egyszerűen jelentek meg a pénztárral. Reméljük, ez volt az utolsó ilyen eset. December 10-14 óráig. Kérjük a hallgatókat, a jó kapcsolat fenntartása érdekében, lehetőleg ezeken a napokon vegyék fel ösztöndíjukat.

Gazdasági Igazgatóság

Gólyabál '83

Kezdhethetném úgy, hogy „az idén a hagyományokhoz híven ismét megrendeztük egyetemünkön, illetve a rekonstrukciós munkák miatt a Kertészeti Egyetemen a gólyabált”. Ehelyett azonban egy kicsit előbből kezdem, a meghívóvárlásnál.

Hétfő délután, a KISZ-bizottságon az érdeklődő meg tudhatta, hogy a gólyabálra minden meghívó elkelt. Elmondták, hogy 1500 darabot nyomtatattak és ebből az első-sők, akiknek tulajdonképpen ez az egész bál szól, kb. 800 darabot foglaltak, a maradék 700-at pedig elkapkodták. A tavaly „utcabál” jellegű elkerülő az idén korlátozták a meghívók számát és a KEK befogadóképessége is csak 1500 fő. Csütörtökön némi reménysugarat jelentett a hír, hogy 80 darab jegy még eladó a KISZ-bizottságon, minék következtében olyan tumultus lett az iroda előtt, amelyet fennállása óta még nem tapasztalt.

Ezek után 1580 boldog, bizakodó „meghívott” várta 1983. november 25. péntek fél 8-at. Többen felhangolva jöttek és a hangolást a büfében folytatták. A nagy többség nyolc óra körül az aulában várta

(Folytatás a 6. oldalon)

Nyitótánc a gólyabálon (Fotó: Tárnok Zoltán)

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARY KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXV. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM Ara: 1,40 Ft 1983. DECEMBER 8.

Mi lesz veled kihelyezett tagozat? ★ Mikrofilmes technikát a könyvtárnak! ★ Lesz-e vizsga, ha nincs tankönyv?

EGYETEMI TANÁCSÜLÉS
vált november 28-án ezúttal az új könyvtárban. A tanácsülést megelőzően a könyvtár vezetője rövid kórszóra invitálta a megjelenteket. Aki még nem látta ilyen részletességgel könyvtárunkat, most volt alkalma erre és a látogatás befejeztével méltán állapíthatja meg, hogy új létesítményünk által gazdagabbak lettünk, amelyre büszkének is lehetünk. A második emeleti Erdei Ferenc olvasó tárgyalóteremmel alakított asztal mellett kezdődött el a tanácskozás.

Az első napirendi pont a kihelyezett tagozatok működésével, az ott folyó oktatás hatékonyságával foglalkozott. Egyetemünk a Művelődési Minisztérium határozata értelmében 1984/85-ös tanévtől kezdődően létrehozta kihelyezett tagozatait Miskolcon, Szegeden, Győrött, majd később Pécsen, Debrecenben és Egerben.

„A KIHELYEZETT OKTATÁSNAK lényeges szerepe volt a levelező hallgatók kép-

zésében, jelentősen elősegítette a vidék közgazdász szakemberek ellátásának javítását. Az egyetemen a múlt évben bevezetett intenzív képzés mellett, úgy tűnik, hogy ez a jelentősége csökkenni fog. (...) Az esti-levelező képzés funkciója különösen az utóbbi években megváltozott. Míg korábban az első diploma megszerzéséért tanuló érettségizettek képzése folyt a tagozaton, jelenleg és várhatóan a jövőben is elsősorban az új diploma megszerzése céljából jelentkezők képzését kell az esti-levelező tagozaton ellátni. (...) A kihelyezett oktatás személyi és tárgyi feltételei nehezen biztosíthatók. Az oktatási feladatok jelentős terhet róznak az egyetem tanácskéire. (...) A jelenlegi alacsony óradíjak mellett egyre nehezebb az oktatók biztosítása, tehát az óradíjak emelése is kívánatos lenne, ami a költségeket tovább növelné. (...) Úgy tűnik, hogy a csak érettségivel rendelkezők körében csökken az igény a munka melletti képzés iránt. Mindezek alapján

megfontolandó a kihelyezett oktatás további fenntartása. Javaslatunk, hogy a levelező-képzést teljes egészében az intenzív képzéssel, ennek továbbfejlesztésével oldjuk meg...” — így összegezte az irások anyag a tapasztalatokat, amelyeket Szuhay Miklós általános rektorhelyettes terjesztett a tanács elé.

A napirend tárgyalására megjelentek a kihelyezett tagozatok vezető képviselői, akik ugyancsak megerősítették az oktatás anyagi fedezetével kapcsolatos gondokat, mindemellett még hangsúlyozták a vidéki tagozatok működésének fontosságát. Debrecen környékének közgazdász szakemberhiányát esetele hozzászólásában a vidéki tagozat képviselője, Szuhay Miklós rektorhelyettes összefoglalójában hangsúlyozta; nem azért tűzte napirendre a tanács a témát, hogy a kihelyezett tagozatokat megszüntessük. Elsősorban a minisztérium figyelmét akartuk felhívni arra a problémára, hogy például szinte különbség a

pesti és a helybéli óradíjak díjazásában. A helybéli oktató 90 forintot, a Pestről leutazó 100 forintot kap óránként. Ez az állapot nem tartható fenn, miután a vidékre való utazást nem lehet betudni az egyetemi oktató munkaköri kötelességébe. A helyzet kritikusságát mutatja, hogy még nagy öraterhelésű tanszékekről is kénytelenek lejárni oktatók a tagozatra tanítani. Sajnos a minisztérium képviselője nem vett részt a tanácskozáson, így csak jegyzőkönyvből fog értesülni a problémáról. Mindemellett hangsúlyozta Szuhay Miklós, hogy a kihelyezett tagozaton történő oktatás sokkal jobb képzési forma, mint a levelező képzés. És ennek alapján az egyetemvezetés csak akkor kéri a kihelyezett oktatás megszüntetését, ha a működéséhez szükséges anyagi feltételek nem biztosítottak.

A napirend lezárásával Csizmadia Ernő rektor megaláztatva a tagozatos képviselők részvételét a tanácsülésen.

AZ ÚJ KÖNYVTÁR működésének tapasztalatai — személyi és tárgyi feltételei képezték a tanácskozás második napirendi pontját. Wallerhausen Gyula, a központi könyvtár igazgatója irásos tájékoztatót — melyben a megváltozott működési feltételekről adott képet — szóbeli kiegészítéssel is megerősítette, felsorolva a legfontosabb égető problémákat.

Dobrovits Iván rektorhelyettes reagált a könyvtár igazgatójának felszólására. Elmondta, hogy mindent megelőzően legfontosabban a mikrofilmes technika beszerzését tartja. Második helyen a számítástechnikai felszerelést jelölte meg, amely fejlesztési programnak szerves részét képezi a központi könyvtár nyilvántartási és információs rendszerének számítógépesítése. Egyetértett az igazgatóval a létszám- és bérről problémák szükségesség megoldásában. Szükséges továbbá média társulást létesíteni. Megrendelték a könyvtár számára két másoló

(Folytatás az 5. oldalon)

Szilveszterre
Gondoltál már arra, hogy mit csinál szilveszterkor? Ha még nincs konkrét programod, van egy kitűnő ajánlatom! Gyere szilveszterezni a

RÁDAY KLUBBA!

Gazdag program, jó szórakozás! Jegyek válthatók december 6—23-ig

az egyetem épületében és a Ráday Kollégiumban.

FIGYELD PLAKÁTJAINKAT!

Dövebb felvilágosítás: IX. ker. Ráday u. 43—45. Stúdiótelefon: 304-766/23.

Ha akarsz egy jó bulit, Keresd föl a Rádayt.

Nívódíj az oktatási reform munkabizottságnak

Az egyetemi KISZ-bizottság csaknem két esztendeje alapított nívódíjat kilencedik alkalommal a KISZ oktatási reform munkabizottságának ítélté oda.

A nívódíjat, mint ismeretes, a korábbiakban a Kultúra vidéki színházlátogató akció (82. február), az újjászülött közgazdasági egyetemi napok (82. március), a Közgáz Klub Művészeti hét című akciója (82. április), az első Közgáz Év-könyv és a Rajk László Szak-kollégium első nyári egyeteme (82. szeptember), a megélénkülő Közgáz klub és Ráday klub (83. április), valamint a Társadalomelméleti Kollégium és nyári tábora (83. szeptember) nyerte el.

A nívódíj az oktatási reform munkabizottság két és fél éves fáradságos és eredményes tevékenységét ismeri el. A 10-20

fős társaság lankadatlan munkája eredménye az, hogy a közgazdász diákság az egyetemen és a rétegen a felsőoktatási reformtörvények egyik legkövetkezetesebb ereje, a felsőoktatás-korszerűsítési folyamat fontos ösztönzője lett. Tevékenysége nagyban hozzájárult az idei rendkívüli felsőoktatási ifjúsági parlament összehívásához, előkészítéséhez és eredményes lebonyolításához is.

A KISZ-bizottság köszönetét fejezi ki a nyitott munkabizottság eddigi vezetőinek (81/82: Forrai István és Balogh László; 82/83: Branyiczki Imre és Ladányi Eva; 83/84: Tétényi Tamás és Horváth Gyula) és tevékenysége valamennyi állandó és alkalmi részeseinek munkájukért!

Az egyetemi KISZ-bizottság

35 éves néptáncgyűjtésünk

A tánckar jelenlegi és volt tagjainak a részvételével ünnepi megemlékezést tartottak az együttes fennállásának 35. évfordulójára alkalmából. A Fővárosi Tanács dísztermében november 28-án lezajlott ünnepségen a táncosok színpompás műsorral lepték meg a közönséget. Az évforduló alkalmából az egyetem vezetése részéről Kollarik Amália mondott köszöntőt:

KEDVES VENDEGEINK!

Köszöntöm valamennyiük, s megkülönböztetett tisztelettel, szeretettel, örömmel köszöntöm a kedves ifjú, s legifjabb táncos és zenész barátainkat. Tisztelettel, mert együttes tevékenységüknek, a jövőre szabad idejük, családjuk, jövendelmük rovására történő igen kemény, de szép és tartalmas munka végzésére vállalkoztak, s amit vállaltak, az ideig tisztelettel teljesítették. Szeretettel, mert a szívemhez, érdeklődésemhez olyan közel álló szellemi néprajzi évszázados hagyományainak őrzését, ápolását, magas színvonalú közvetítését valószínűsítették meg. Örömmel, mert a hazai amatőr együttesek között igényes, útkereső, áttörő munkájukkal kivívták nemcsak az országon belüli érdeklődők és szakmai körök elismerését, hanem számos nemzetközi fórumon is elismerten magas színvonalon közvetítették népünk kultúráját, s szereztek ezzel megbecsülést, rangot nemcsak maguknak, az együttesnek, de egyetemünknek, s gyakran hazánknak is.

A mai ünnepi előadásra készülve, gondolatban visszatekintettem az elmúlt 35 évre. Az utolsó kép, amely megjelent előttem, 1948 őszén, az egyetemmel való első kapcsolatom emléke. A MEDOSZ

képviseleként jártam a Szerb utcai épületben, s az egyik helyiségből egy szál furulya, ütemes taps, erőteljes dobogás hangja szűrődött ki. Kíváncsian lestem be a terembe, ahol néhány, talán 12-15 leány és fiú ugyancsak szegényes öltözetben ropta a „Ványai csárdást”. Közöttük maradtam, boldogan hallgattam a próba utáni éneklést, élénk eszmecserejüket. Ekkortájt alakult ugyanis a Száz Béla vezette lelkes kis csapatból az egyetem hagyományörző népi együttese, ami, ha jól emlékszem, 1950-re a Huszka Jenő által szervezett és vezetett zenekar megalakulásával lett teljessé.

Találkozásunk tehát véletlen, de kapcsolatunk még azért azóta is tart, igen tudatos sok szép élményt nyújtott nekem, remélem, valami én is segítettem az együttesnek.

Együttesünk hagyományörző, s a jelző kettős értelemben is igaz. Egyrészt van szakmai jelentősége, amelyben azt jelzi, hogy táncok, zenék többnyire eredeti gyűjtésűek. Van e jelzőnek közösségi tartalma is, ami kifejezésre jut pl. abban, hogy 30 év óta, december első szombatján összejönnek az együttes régi, tiszteletbeli és jelenlegi tagjai, ilyenkor a Mikulás éjszéje alatt nemcsak

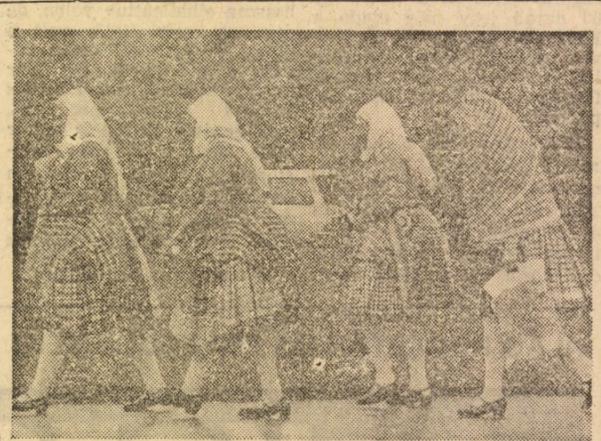
a névtelen ajándékozók meglepésének örülhetünk, nemcsak az adott év történésein táncos karikatúráját — a szépen fejlődő gyermekek fényképeit csodáljuk meg, hanem nagy várakozással tekintünk a „kicsik”-re. Az együttes utánpótlására is, akik ekkor szerepelnek először nyilvánosság előtt, kipirult arccal, izgalommal bizonyítva a „nagyok” előtt fejlődésüket, alkalmasságukat, elkötelezettségüket, cckor válnak igazán — a nagycsoport tagjainak segítségével — az együttes tagjaivá.

A hagyományörzés szép megjelenítése az is, hogy 5 évenként a mostanihoz hasonló körülmények között 3-4 generáció készül lelkesen arra, hogy demónstrálják, bár az aktív táncolást már 10-20 éve abbahagyták, fizikailag is teltebbek lettek ugyan, de azért akár egész estét betöltő programot is el tudnak, sőt el bírnak táncolni, de ezt nem

lehet, kell a hely az utódoknak, a jelenlegieknek, akikre néha talán jó tartalmú irigységgel, de mindig szeretettel, féltőn tekintenek.

Az elmúlt 35 év alatt volt kudarc, volt „kanálsörgés”, de a jellemző a siker, amit 1000-nél több fellépés, számos kollektív és egyéni kitüntetés jémjelez.

Ez alkalmából kérem és kívánom, maradjon együttesünk beláthatatlan ideig — az említett kettős értelemben — hagyományörző. Kívánom az együttes minden jelenlegi és leendő tagjainak, elődeikhez hasonlóan legyen sok örömeik, élményük a táncban, a zenében és szerezzenek másoknak sok örömet-élményt a táncal, a zenével. Kívánom, valamennyijüknél, életük, tevékenységük legyen nagyon boldog és eredményes. Köszönöm eddigi munkájukat, s még egyszer minden jót kívánok — fejezte be Kollarik Amália köszöntőjét.

Menni vagy nem menni...

Lassan megszokottá válnak a morgolódások a „Közgazdasz” oldalon hol a buterol, hol az ecedorol, hol valami masor. Az en problémám ugyan szervezőkkel, mint a szervezők szándékai, megsemmenne jó elképzelés. Nevezetesen a teli, szovjet nyelvgyakorlatról van szó, amit évek óta Krasznodarba szervez az egyetem. Akaratlanul is fölvetődött bennem a kérdés, miért nem lehetséges az egész külgazdasági szakra kiterjedő nyelvgyakorlat megszervezése, ahogyan ezt már más főiskolák megtették előttünk? A kérdés megfogalmazásánál nem is jutottam tovább, hiszen valószínűleg megdöntenetlen anyagi és egyéb érveket soraköztetnénk fel meggyőzésre, amikkel amúgy sincs módomban vitába szállni.

Emem egyelőre a kérdés másik oldala foglalkoztat: a kiutazók kiválasztásának szisztemája, ami tulajdonképpen nem is létezik. Egy feltehetően dékáni döntés eleve kizárja az oroszból kettős és ötös nyelvi jegyet elért hallgatókat, a maradék harmasnégyesek tömegéből, pedig véletlen mintavétel választják ki a szerencséseket (nekünk legalábbis így tűnik). Es hogy a „szerencsések” mennyire érzik magukat annak, erről késsőbb.

A kettősért nem érdemes „ringbe szállni”, de az ötösök „preferált” elbánszóját végleg nem értem. Vajon miért így „jutalmazták” a szorgalmat és érdeklődést éppen egy olyan nyelv esetében, ami amúgy sem arat osztatlan sikert? Miért kap zöld utat a „szorgalmas hármas” az ötösökkel szemben? Azt hiszem afelelől senkinek sincsen kétsége, mit jelent az ötös nyelvi jegy külföldi gyakorlat nélkül. Legfeljebb egy elfogadható szókinészet és a nyelvtan többé-kevésbé alapos ismeretét, beszédkészséget semmi esetre sem! Így pont azokat rekesztik ki a gyakorlati lehetőségéből, akik megfelelő szókinés birtol-

kában a legtöbbet profitálhatnak belőle. Az pedig különösen elgondolkodtató, vajon mennyire ösztönöz az ilyen elbánsás a nyelv tanulására?

Van azonban egy másik gondom is. Bármennyit töprengtem, nem tudtam rájönni, hogy az esetleges harmasnégyesek közül milyen elvek alapján választották ki a boldog utazókat. Miért van az, hogy egy nyelvi csoport teljes létszámmal képviselőt magát Krasznodarban (betöltve januárban a helyek több mint felét), míg más csoportból esetleg senkinek sem sikerül kijutnia. A tartalékok magas száma megkérdőjelezi azt az ellenérvet, hogy nem volt elég jelentkező. Ezenkívül, tudommal a teljes létszámmal utazó csoportnak nem minden tagja fogadta egyöntetű lelkesedéssel a közös nyelvgyakorlások lehetőségét. Nem hiszem, hogy a csoportszellemet a többiek rovására kellene erősíteni. Itt kínálkozik egy kérdés, ami furdalja az oldalamat: hol marad ilyenkor a hallgatók érdekképviseleti szervezete, a KISZ?

Azokban minden kritika csak akkor ér valamit, ha valamilyen javaslatot is tartalmaz. Nem tartok kizártnak egy esetleges tanszék-diák véleményegyeztelést, ahol megoldást találhatnánk a minket bántó kérdésekre (pl. egységesség követelményrendszer felállítás a pályázókkal szemben, csoportonként 1-2 ember kiutazásának garantálása, csoportok által készített rangsor maximális figyelembevétele a döntéskor stb.). Így kevésbé éreznék, hogy kalapból húzzák a neveket, vagy hogy túlságosan függetlenül intézkedik a résztvevők sorsa. Ez pedig hozzájárulhat ahhoz, hogy a nyelvgyakorlat valóban az legyen, aminek szánták: az orosz nyelv eredményes gyakorlása, és nem keserű szájíz az egyetemi évekből.

Lencsés Katalin
Külg. III.

„Iskolapárti vagyok”

— Megválasztásodat az I. évfolyam küldöttértekezletén vita előzte meg, s a szavazati arányod sem volt elsőpró — jegyeztem meg az ÉV frissen választott KISZ-titkárához, Kósa Lajoshoz fordulva. — Ez bizonyára azzal magyarázható, hogy nem ismert mindenki. Tudnak-e arról, hogy megválasztottak?

Kósa Lajos:

— Nem akarom azt kidomborítani, hogy milyen szerény vagyok, de sokszor hoznak ezzel zavarba. A választás után odajöttek hozzám azok, akik figyelemmel kísérik az egyetem élet rezdüléseit — ők tudtak rólam. Mások már konkrét problémákkal kerestek meg miatt titkárt, hogy elmondják bújukat-bánatukat, például a pénztérjű biztosságokról meg a menzáról. Jó, ha felkeresnek — végső soron ezért vagyunk — már csak azért is, mert minket, elsősokeket hamar „elhajtanak”, hiszen még alig ismerjük ki magunkat. Pontos, hogy mindenki tudja: a többi üzenőfüzet között ott van egy sárca, az évfolyamvezetésé, amelybe minden ötletet, panaszt és építő megjegyzést várunk! Azt is jó, ha tudják hogy mi az egész évfolyam — így a KISZ-en kívüliek — problémáit, terveit is szeretnénk felkarolni. Persze ehhez jelentős segítséget kapunk a KISZ-bizottságtól is.

— Együtt tudsz dolgozni az ÉV másik négy tagjával?

K. L.:

— Úgy érzem, igen. Mind-egyikőjüket ismertem már, kit a katonaságtól, kit a tábortól. Megválasztásunk után rögtön összejöttünk, arról beszéltünk: tulajdonképpen mit is kellene csinálni? Az ÉV feladatáról nem körvonalazódott bennem határozott irány, ez most a nagy gondolkodás időszak. A rutinfeladatokon nyilván nem meditatálni kell — ezeket csináljuk is. Sok emberrel kéne beszélni, mert nem biztos, hogy a mi véleményünk tükrözi az évfolyamét.

— Mégis, milyen terveitek vannak?

K. L.:

— Egy karácsonyi ünnepséget tervezünk — ha lesz rá igény, megszervezzük. Jó lenne egy valamiféle elsőso klubot, vagy teaházat létrehozni, ahová az ember egy-egy üres órájában beül. Itt rendelkezésre állna egy programjavaslat a budapesti felsőoktatási intézmények rendezvényeiről. Sokan csak utólag értesülnek a jobbnál jobb programokról.

Jó lenne más egyetemen tanulással is megismerkedni, így is tágul az ember látóköre. Utóvégre azért lettünk egyetemisták, hogy értelmiségivá váljunk, alakítsuk a világról formált képünket, hogy megalkozzunk a világnézetünket, vagy akár felülbíraljuk azt. Szeretnénk megszervezni az elsőso tábort úgy, hogy se a TEK-, se a Rajk-, sem pedig a sítábor ne üsse. Segíteni kellene a koleszosoknak, sok a problémájuk, de talán még inkább rászorulnak az albérletben lakók — sajnos én is ezt az életet élem, bár remélem, hogy jövőre sikerül bekerülnöm valamelyik kollégiumba. Ha lesz rá igény, szívesen szerveznék csoportok közötti sportversenyt. A II. félévben vár ránk a KEN.

— Ez a rengeteg munka nem von el a tanulástól?

K. L.: Elvon, de marad időm mindenre. Elaprózom magam, az a taktikám, hogy mindenfelé szétszórva magam megismerem minél több helyet, s lassan most már tudok szelektálni az ígérkező programok között. Igyekszem azért összeszedni magam, bizony jó lenne, ha nem kellene a következő félévben új ÉV-titkárt választani!

— Lelkesedésben alig beszélés magadról!

K. L.: 19 éves vagyok. Iskolaímat Debrecenben végeztem, odavalósi is vagyok. A debreceni Kossuth Gyakorló Gimnáziumba jártam — s ez olyan kellemes emlék, hogy elmondhatom: iskolapárti vagyok. A suliban egy évig egy baráti társaság KISZ-titkára voltam. Önképzőkört is szerveztünk — nagy vitákkal. „Zsengéim” jelentek meg az Életünk című iskolai lapban. Vannak olyan korszakaim, amikor művészi eszközökkel próbálok magam kifejezni — más kérdés, hogy ez nem mindig sikerül. Ezért is tisztelem mások ilyen jellegű törekvéseit. Szívesen filmrajongó vagyok, de csak stúdiómozikba járok. Debrecenben is tagja voltam a filmklubnak, s itt is járok a bölcsészek Jean Vigo klubjába. S bár banalitásnak tűnik — a jó zenét szeretem. Elsősorban a Tangerine Dreamet, ehhez mély érzelmek fűznek. Aztán az elektronikus zenét. A klasszikusok közül Hacsaturján zenéje tetszik a legjobban, nem is tudom, miért?

— Talán, mert temperamentumos.

K. L.: Igen, lehet. Én mindig megmondom a véleményem.

nyemet, s nagyon nem szeretem azt a magatartást, ha valaki a baráti társaságában szidja az éppen aktuális szidnivalót, de amikor már tehetne valamit annak jobbítására: szép csendben meglapul. Megelégszik azzal, hogy társai előtt „jó fej” marad. Most mondjam azt, hogy egy picit passzívak az emberek?!

— Szüleid mit szólnak a te aktivitásodhoz?

K. L.: Apám, aki tanárember, félt, hogy szétszórom magam. Szerintem, ha 19 évig úgy nevelt, ahogy szeretett volna, akkor most már nem kell aggodni, bizhat bennem. Anyám gondozónő egy bölcsődében, ő érdekes módon kevésbé félt. Nővérem meg ismeri a dörgést: a DOTE hallgatója. Sokat vagyok tá-

vol otthonról, igaz, megszokták már a katonaság alatt is, hogy alig kerültem haza, ott ugyanis a szakaszpárancsnokom úgy húzott ki a kérelmfüzetből, hogy a papír átszakadt. Viszont rengeteget olvastam.

— Marad most is időd olvasni?

K. L.: Igen, szakítok rá. Nehéz azonban olyan könyveket olvasni, amire külön rá kell hangolódni. József Attilát nagyon szeretem — de most egy kicsit elhanyagoltam. Van egy füzetem, ebbe felírom azt a könyvet, amiről azt a hallottam, hogy jó. Most már anynyi összegyűlt, hogy egy évre is elég lenne. Tényleg: engem minden érdekel! Még sosem gondoltam arra, hogy riportot csináljak, de ezek után ezt is ki fogom próbálni — ha akad riportalanym...

Merényi Miklós

Névadó a nyáron

A szakszervezeti bizottság rendezésében ünnepélyes névadárra került sor a nyári folyamán az egyetemi dolgozók gyermekei részére. Fotó: Gyarmati István

Jár-e a jó buli?

Ez vegyes csoport elsőbbséget a nemzetközi szak hallgatók kaptak, de itt — egybábként jelek is utaznak — az igen jelentős plusz terhelés miatt (első és halasztott vizsga) a fenti cívetek szem előtt tartva az önkéntes jelentkezésnek nagy teret kellett adnunk. Ez esetben előfordulhatott, hogy egyik-másik nyelvszervező tanára túl nagy intenzitással „öszönött” a vállalkozásra, s így bizonyos aránytalanság valóban kialakult. Arról azonban nincs tudomásom, hogy bárki akarta ellenére utazna. Alkik jeleztek, hogy a januári kiutazást pl. a vizsgák miatt nem tudják vállalni, azokat a nyelvtanári javaslat ellenére — mentesítették a részvételen való részvétel alól. A februári csoportnál — több mint 40 jelentkezésből — a változó szempontok alapján felöltött ki az utazó husz főt, természetesen mindezt nem a KISZ nélkül, hanem a KISZ szakvezetőinek egyetértésével.

Más, L. K. elemzésének egyik „fialatos” megfogalmazása: „... egy olyan nyelv esetében, ami amúgy sem arat osztatlan sikert...” tapasztalataim nem igazolják. A szigorlati nyelv választás lehetőségének bevezetésével ugyan-az is orosz nyelvet választók, száma igen jelentős maradt. E nyelvet választók eredményei, továbbá a rendszeresen szervezett nyelvi versenyeken részt vevők száma, munkájuk színvonala megítélésem szerint mást jelez.

L. K. javaslatairól. A tanszék-diák véleményesre nem új, de hasznos és általában eredményes. Ezért én maximálisan támogatom, sőt esetenként szervezem is. Egyéges követelmény van, Szükséges azonban annak mind következetesen végrehajtása. Komolyan veszem azokat a jeleket, amelyek a viselkedésükre hívják fel a figyelmet. (Az időm is komolyan olyan információ, hogy voltak csoportok, ahol „kalapból húzták ki a neveket”. Az ilyen „ajánlati” nem vettem figyelembe.) A keretszám csoportosított lebontásával nem értek egyet, mert az nem elvi, hanem mechanikus.

Végül, örültem volna, ha L. K. észrevételeivel előltem nem ebben a formában ismerkedhettem volna meg. Így is köszönöm észrevételeit, mert alkalmas teremtett arra, hogy a főtveleg belvételről és néhány problémáról szélesebb érdeklődő hallgatói körrel tárgyalhassak. Részletesen nem tudok beszélni, ként is jeleztem — a márciusi karitanács foglalkozni az ügyvel.

Kollarik Amália
dékán

HAJRÁ KÖZGÁZ!

SPORTMŰSOR

NB II-es női kosárlabdacsapat: 1983. dec. 4., vasárnap, 9.30: Kádó-Közgáz, Kínizsi u. 1983. dec. 10., szombat, 9.30: Közgáz-Székesfehérvár, Kínizsi u. 1983. dec. 14., szerda, 18.30: Fervás-Közgáz, IX., Péceli u. 1983. dec. 17., szombat, 11.00: Szeged-Közgáz, Szeged.

NB II-es férfi kosárlabdacsapat: 1983. dec. 10., szombat, 19.45: Közgáz-Siófok, Kínizsi u. 1983. dec. 14., szerda, 20.00: Közgáz-Dunai Közalaj, Kínizsi u. 1983. dec. 17., szombat, 11.00: Paks-Közgáz, Paks.

Idén szeptembertől (pontosabban már az 1982/83-as tanévben, az előkészítő kurzussal) beindult egyetemünkön a szociológia szak. A szakkal kapcsolatos kérdésekről beszélgettem Andorka Rudolf tanácskezelővel és Hrubos Ildikó tanácskezelő-helyettesével.

— Mi volt a fő ok amiért a szakot létrehozták?

A. R.: Általában elterjedt a felismerés, hogy szükség van szociológusokra, továbbá olyan meggyőződés alakult ki felső szinten, hogy a szociológia képzés kiterjesztésére legalkalmasabb az MKKE, mivel kívánatos, hogy legyenek közgazdász alapképzéssel rendelkező szociológusok is. Másrészt itt látszott biztosíthatónak olyan társadalomtudományi és főleg módszertani apparátus, amely szükséges egy pl. empirikus szociológiát művelő számára, s mely megadja azt a kedvező háttérrel szolgáló matematikai, statisztikai előképzést, amely az ELTE-n nincs meg.

— A szakra való felvételt egyéves előkészítő kurzusra tervezték, melyre a másodévesek jelentkezhetnek, s amely vizsgával zárul. Mi az előkészítő célja, témája?

A. R.: Talán azzal kezdeném, hogy a szociológia oktatás más, külföldi egyetemeken általában négy alaptárgyra támaszkodik. Az egyik egy bevezetés az adott társadalom viszonyába, körülményeibe, a második a társadalmi szerkezettel foglalkozik, a harmadik módszertani, a negyedik pedig elmélet-történelmi tárgy. Az előkészítő kurzus nálunk a négyből kettőnek a funkcióját látja el. Egyrészt bevezetést nyújt a mai magyar társadalomba, méghozzá a társadalmi szerkezet szempontjából közelítve meg a témát, mutatva be a társadalomban megfigyelhető folyamatokat, jelenségeket, problémákat. Másrészt a második félévben indul egy módszertani tárgy, mely a társadalomban megfigyelhető folyamatokat, jelenségeket, problémákat. Másrészt a második félévben indul egy módszertani tárgy, mely a társadalomban megfigyelhető folyamatokat, jelenségeket, problémákat.

— Hogyan alakul a felvételi rendszer, illetve mik a tavalyi tapasztalatok ezzel kapcsolatban?

A. R.: A tapasztalatokat hosszan és alaposan elemeztük a tanszéken belül. Az én tapasztalataim kifejezetten jók voltak, úgy láttam, hogy a felvételi általában jó képességű, szorgalmas és a szociológiai képzettség megszerzéséért áldozatosnak vállaló, a magyar társadalmat jól ismerő fiatalokból kerültek ki. A felvételi követelmények annyiban val-

„Üzemenben” a szociológia szak

toznak a tavalyihoz képest, hogy eggyel több (nem két, hanem három) dolgozati szerződésnek iratni. A tavalyi két téma volt, a társadalmi szerkezettel kapcsolatos magyarországi nézetek, viták összefoglalása ebben a kérdésben, a másik dolgozat egy család társadalmi mobilitásának alakulásával foglalkozott. Ezekhez jönne idén még egy, mely egy életmód tárgyú dolgozat lesz, s melyben egy személynek vagy egy családnak a heti időmértékét kell összehasonlítani és elemezni.

— Hányan járnak az előkészítőre, s hányat terveznek felvenni ezekből a szakra?

H. I.: 58 közgázós és 8 ELTE-s jelentkezett az idén, ebből 20-22 közgázószót tervezünk felvenni, s ehhez jönnek még a bölcsészeti létszámon felül, de természetesen őket is ugyanolyan szigorúan megvizsgáljuk, mint a többieket. Az ELTE-sek oktatását azokban az években vállaljuk csak, amikor az ő egyetemükön nem indul nappali tagozaton szociológia szak.

Jelenleg egyébként a szakosok száma 21, ebből egy az ELTE hallgatója.

— Az oktatás során hogyan alakul az óraszám, mennyire jelent plusz elfoglaltságot szakosnak lenni?

H. I.: Másodévesben, az előkészítő alatt az a 2, illetve a második félévtől 2 x 2 óra mindenképpen többlet elfoglaltságot jelent. A továbbiakban azonban a blokk órákteretnek terhére vesszük fel az órákat (a szakosoknak nem kell blokkra járniuk, azt a szak helyettesíti), továbbá az alternatív tárgyakat is a szakról választják a hallgatók. Plusz óra csak azoknál van, akinek nincs alternatív tárgy, illetve kikötötte a tanszék, hogy mit kötelesek választani. Harmadévesben folytatódik a metodika (2 óra) és beindul a szociológia-történet (2 óra). A hatodik félévben ehhez még hozzájön a gazdaságszociológia (2 óra) és a szakszeminárium. Ez utóbbi nem jelent plusz órát, hiszen ez mindenképpen van (természetesen a szakosok kötelesek a szociológia tanszék által meghirdetettek közül választani), a fennmaradó 6 órát pedig részben a blokkórák ter-

hére (4 óra), illetve a mindenképpen kötelező szociológia alaptárgy órákteretnek terhére (2 óra) számoljuk el (mely óra látogatása alól felmentjük a szakosokat). A hetedik félévben marad a szakszeminárium, s folytatódik az elmélet-történelmi tárgy és a gazdaságszociológia. Itt nincs többlet óraszám, a nyolcadik félévben pedig 2 óra többlet lesz (összesen 10 órájuk lesz kötelezően a szakosoknak).

— Nem kevés ez az óraszám ahhoz, hogy megfelelő képzettségű szociológusok kerüljenek ki a szakról?

A. R.: Valóban, meglehetősen kevés ez az óraszám. Egyelőre úgy alakult ki, hogy a szociológia második szak az eleve meglévő mellett, azaz a gyakorlatilag az alapképzés részébe tér bele. Ráadásul állandóan folyik a vita arról, hogy sok az óraszám. Ezek után ezt még megterhelni jóval többel, mint ahogy mi tesszük, nem nagyon lehet. Egyébként az igazi szaktárgyak az alszszakon sem töltnek ki sokkal több órát, mint nálunk.

H. I.: A valóságos képhez az is hozzátartozik, hogy a negyedévesben tartandó speciál-kollégiumokat úgy fogjuk meghirdetni, hogy fel lehet venni fakultatív tárgyként bármelyiket, tehát végül is aki bírja, akár mindet felveheti. Szeretnénk továbbá nagyon intenzíven kihasználni a szakszemináriumokat is.

— Mi az alapvető különbség a blokkhoz képest?

A. R.: Jóval több az óraszám (már csak azért is, mert a szakképzés gyakorlatilag a harmadik félévben elkezdődik, a blokkok pedig csak a hatodik félévben indulnak), és van egy szisztematikus, logikus felépítése (az előbbiekből említett rendszer szerint), továbbá speciál-kollégiumokként fel lehet venni a legkülönbözőbb fajta szakszociológiákat (hármát kötelező választani, de 10-12 tárgyat tervezünk meghirdetni).

H. I.: A blokknak egész más is a funkciója, mint a szaknak. Ott közgazdászoknak szeretnénk adni olyan szociológiai ismereteket, amelyek értékesek lehetnek a számukra, így uralja pl. a szervezetszociológia az egész blokkot, a

dolognak nincs egy ilyen keret felépítése, lévén a célja az, hogy az alaptárgyunkhoz adjon egyféle kiegészítést. Továbbá aki blokkra jár, az nem biztos, hogy hozzájárul szak-szemináriumra, sőt majdnem biztos, hogy nem, az egyetemi szisztéma ezt nem tanácsolja). Következésképpen a blokk képzése sokkal lazább, mint a szaké.

— Mi a helyzet a nyári gyakorlatl?

A. R.: A tanszék részéről törekvés van arra, hogy amennyiben lehetséges, a szakosokat valamilyen szociológiai munkával kapcsolatos helyre helyezze el. Ezzel kapcsolatban többek között a Statisztikai Hivatal, a Tervhivatal és a Társadalomtudományi Intézet és a Szociológiai Intézet jöhetnek szóba.

— Hogyan fog tükröződni a diplomában a szakon való részvétel?

A. R.: A szakon végzetek egy diplomát kapnak, két szakmaggjelöléssel (tehát például ez lesz a diplomán: ipar-és szociológia szakos közgázós (közgazdász). Két államvizsga tematika lesz, a szociológia szakosok mindkettőből vizsgáznak, plusz megvédik a diplomájukat. A védés olyan bizottság előtt történik, melyben mindkét szaknak ott lesznek a szakemberei. Igyekezünk majd olyan témákat választani, amelyek felhasználják az illetők szakirányultságát és a szociológiát is.

— Mennyire biztosított a szakon végzetek elhelyezkedése a szakmában?

A. R.: En azt remélem, hogy húsz szociológust évente el tudunk helyezni.

H. I.: Ezt az optimizmusunkat az is indokolja, hogy általában eddig is el tudtunk 10-15 embert helyezni évente, akik nálunk voltak szakszemináristák. Ezt olyan körülmények között tettük, mikor hivatalos szakképzés nem is folyt az egyetemen. Ha most a szak bekerül a közgondolkodásba, akkor talán pályázatok is jönnek majd ide. Eddig pályázatok csak az ELTE-re érkeztek, mert ott volt szakképzés.

— Valamit hallhatnánk a tanszék terveiről a szakkal kapcsolatban?

A. R.: Szeretnénk a tanszék kutatási programját kifejleszteni, elsősorban gazdaságszociológiai irányban, és úgy képzeljük el, hogy a szakos hallgatók, ha szerény mértékben is, de részt vennének ezekben a kutatásokban is.

— Köszönöm a beszélgetést.

Zsubori Ervin

Játsszunk!

A számvitel tanszék újfent megindította nagy hírnévnek örvendő játékos vetélkedőjét a félévi jegyekért. Ipar szakos lévén én is becsatlantam a játékba, s nem is csalódtam. Az indulóknak begróként — vagy begratásként — néhány pajkos röpdolgozatot kell megírniuk, s máris az első igazi próbatétellel, a zh-val találják szembe (hátba?) magukat.

Akinek nem elég csavaros az észjárása, az magára vessen. De a végére biztosan becsavarodnak még az agytekervényei is.

Fő a jókedv és a kitartás! Már azzal is igen nagy bátorságról teszt tanúbizonyságot, ha megpróbálkozol a házi feladatok megoldásával. Ezzel azonban két legyet is ütöhetsz egy csapásra, mert egyúttal felfedezheted a nyolc napból álló hetet. Gyakorlatiasabb érzékű hallgatók a szűrőpróba módszert alkalmazva töredékére csökkentik az anyagot. A másolás jellegű hadműveletek is igen nagy előszeretettel örvendenek.

Segíts szomszédodon és ő is megsegít!

Egyszer időt és fáradságot — sőt elemet — nem kimélve megoldják az összes példát, mégis sajnálkoznak a konstanciátlanságuk miatt, hogy még véletlenül sem találják el a helyes eredményt. Hiába! Már megint túljártak az eszükön.

Mások ábrándozva emlékeznek vissza középiskolás éveikre, amikor még — le merem írni — szerették a könyvvitelt. Hát igen, akkor még minden

más volt. Óra közben még levegőt is leneteti venni és attól sem kellett tartania az embernek, hogy álmában netán költségfelfosztást fog végezni. Igaz, a példák is mások voltak. Előek. Elevenek. VALÓDIAK. Nem hátulról előre módszerrel kellett kiszámítani ami csak előlről logikus. S mi több. Másként fel sem merül.

Nem kellett keresztretjvényeket fejteni, lóúgrásban haladni s közben néhány lórugást el is szenvedni. Akármilyen hihetetlen, de gazdasági eseményok számviteli rögzítésének mikéntjéről volt szó, nem pedig többszörösen egyenletrendszerek heurisztikus megoldásáról. Könyvelni kellett. S csodák csodája, még így is akadtak olyanok, akik sikeresen átlépték a golyóba e rejtett nehéz tudomány alapjait.

Nem kétséges, hogy közös érdekünk a szakma minél alaposabb elsajátítása — még számvitelből is. Az azonban kétséges, hogy erre a jelenleg alkalmazott logikai konstrukció-kolosszusok alkalmasak-e, amelyek — úgy tűnik — inkább egyén mint feladatcentrikusak.

Arra mindenesetre jók, hogy a tárgy amúgy sem túl nagy vonzerőjét megnyirbálják. Sőt, Altaga maximális befektetés mellett minimális eredmény érhető el (lásd szigorlat), ami igazán nem lebecsülendő közgazdasági jelenség.

Na de akiben legalább egy kis nyomozói hajlam lappang, az harca fel! Kezdődik az első forduló! Ha kiesnél a selejtezőn, ne búsulj. Erre a játékra biztosan sokáig emlékezni fogsz.

— emc —

TANULJUNK JÁTSZVA!

A „Játsszunk!” című cikk szerzője játékosra szólította fel az érdekelteket. Mivel úgy éreztük, hogy ebben a játékban (?) az egyik fél a számviteli tanszék — és a szerző szívesen is játékos természetű — szinten vállalkozunk a válaszlépések megvitelére. Reméljük ez a játék is a közös gondolkodást és az egyetemes örömet segíti elő.

Már most megállapíthatjuk, hogy játékokban a bábukat vezető szerző — kedvünkre való hangulatú cikkében — egy-két igen jól sikerült gondolkodási lépést tett. (Lásd feladatok mérete, a megoldások időigénye.) Ezekre a lépésekre tanszékünkön most folyik az elméletileg is megalapozott válaszlépések kidolgozása. Tudni kell ugyanis, hogy a közgazdászoktól elvárt, számvitel által is lefedett ismeretanyag-igény és az egyetemes órákteret korlátok neméz helyzetbe hozták tanszékünket. A kitörésre egy-két éven belül előreláthatólag sor kerül, és reméljük, hogy ehhez támogatást kapunk a most folyó képzésközpontosítási munkálataktól is.

Ami a további válaszlépéseket illeti, már sokkal könnyebb a helyzetünk. Örömmel tapasztaltuk, hogy a cikk írója szerint példánk egy része játékosnak tekinthető. Ez a megállapítás arra utal, hogy nem reménytelen a számvitel- oktatás helyzete, hiszen játékosan szerezni elmélyült tudást nem a latik meg minden területen, viszont játszva tanulni már-már élvezet. Szívet melegengetők a szerzőnek azok a lépések is, amelyek a középiskola és az egyetem közötti különbség tényét rögzítik. Úgy véljük, aki ilyen roppant élelátással és tiszta ésszel, ellentmondást nem tűró módon fogalmazza meg azt a tény, hogy jelenleg egyetemen van és nem középiskolában, az már közel áll ahhoz, hogy a játékosnak tekintett példákat, feladatokat meg is oldja — ha ő is akarja — (talán már meg is oldotta).

Nem vitatjuk azt a nagy horderejű felismerést sem, miszerint a középiskolában az oktatás középpontjában a miként (és nem a miért) kérdése áll, és ott csak könyvelni kellett. Ezért a szakközépiskolások meg is kapták az érte járó képesített könyvelői szakképzettséget. Úgy éreztük azonban, hogy egy közgazdász nemcsak a folyamat egyes részét kell ismerni, hanem látni kell a teljes folyamatot egészében és nem utolsósorban a számvitel által vissza- tükrözött valóságot, a vállalati

gazdálkodást a maga bonyolultságában. Példáinkhoz képest a valóság sokkal bonyolultabb, egy-egy élő helyzet sokkal inkább hasonlít egy logikai konstrukció-kolosszushoz, amit sokszor csak inverz módon lehet kezelni. És ugyanakkor ott a tét mennyivel nagyobb...

Megjegyezzük, hogy ismeretünk szerint az egyetem elvégzését bizonyító diploma is az ilyen jellegű gondolkodásra és munkára ad jogosítványt. Ilyen módon némi ellentmondást vélünk felfedezni a cikk írójában lappangó igények és szükségletek kiélgetési lehetőségében. Nevezetesen azt éreztük enyhén szólva ellentmondásosnak, hogy a cikk írója középiskolai tudás és képzettségi szinttel kíván egyetemi diplomához jutni. Ezt a kívánságot pedig mi is csak játékos gondolatnak tudjuk tekinteni.

Végezetül a játék utolsó lépéseként szeretnénk megjegyezni, a sakkjátékban a sakk-tudás ott dől el, hogy egy adott helyzetben a játékos megfelelő lépést tesz-e. Ha nem, akkor hibázik, hátrányos helyzetbe kerül, és ennek eredményeként esetenként úgy érezheti magát, mintha valóban a ló rugta volna meg.

Komolyra fordítva a szót, tanszékünk szeretettel várja — és nemcsak a Közgázász hársábjain — az oktató munkájával kapcsolatos hallgatói észrevételeket. Fejlesztő munkánkban azokat az észrevételeket, amelyek az célkitűzés irányában hatnak, figyelembe is vesszük. Ugyanakkor azt is világosan kell látni, hogy kialakított követelményszintünket még a játékos cikkek hatására sem fogjuk csökkenteni. Oktató munkánkban azonban (lásd a pótórákat és a minta-feladatokat!) megteszünk mindent annak érdekében, hogy hallgatóink számára a követelményszint realitás maradjon.

Figyelembe véve a Közgázász játékszabályait:

— szt —

Elismerés

Az egyetemi KISZ-bizottság az utóbbi időben megélénkült KISZ-rendezvények, kezdefejezi ki a külkereskedelmi mőnyvezések közül elismerést szakest, az agrárból és a Kőrősi Csoma alapszervezet Nagy-Britannia-vetélkedője szervezőinek sikeres rendezvények létrehozásáért.

Al Capone mint kollégiumi igazgató

Nagy sikerű kollégiumi vetélkedőre került sor november 24-én este a Kinizsi kollégiumban. A vetélkedőn hét csapat indult, melyeket két-két emelet lakói alkottak. Az előzetes feladat az volt, hogy a részt vevő csapatoknak el kellett játszaniuk, hogyan alakulna a kollégium élete, amennyiben Al Capone, Mátyas király, Adolf Hitler, Amanda Lear, Casanova, Makarenkó, illetve Teréz nővér lenne a kollégium igazgatója.

Zajlik a táncverseny

Mátyas király és udvaroncái

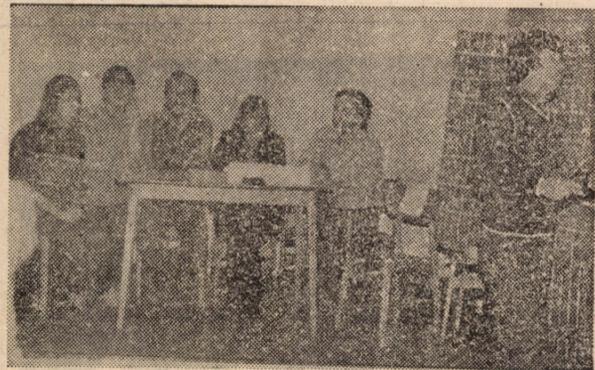
A csapatok leleményességét dicsérte e feladatok sikeres megoldása.

A további feladatok között szerepelt táncverseny, listzfűvás, szerelmes vers írása, a férfidivat bemutatása 2000-ben és Most Mutasd Meg is. Egyik legnépszerűbb feladat volt, hogy minél több pecsétet kellett a csapatoknak 30 perc alatt összegyűjteniük.

A csapatok elméleti felkészültségét tette próbára a Szellemi Totó, valamint a folyamatoson feltett villámkérdések.

A vetélkedő egyszerű és színvonalas játékkal az L épület első és második emeletének csapata nyerte. Így ők képviselhetik a Kinizsi kollégiumot, a később megrendezésre kerülő kollégiumok közötti vetélkedőn.

Írta és fotózta: Doza István

A zsűri és a műsorvezető

Adolf Hitler, mint szobafestő

Politikacsinalás, izgalmmal

Nagy várakozás előzte meg az 1983-as rendkívüli felsőoktatási alágazati ifjúsági parlamentet.

A felsőoktatásban dolgozó és tanuló fiatalok aktívabb, felkészültebb rétege világosan látta a mai egyetemek és főiskolák szerény, rendszerükből adódó gondját-baját. Nagy örömmel szolgált, amikor — mint a parlamenti határozat megállapítja —

„A Művelődési Minisztérium által koordinált széles körű szakmai előkészítés után az MSZMP KB Politikai Bizottsága 1981-ben elhatározta a felsőoktatás helyzetét, meghatározta a fejlesztés legfontosabb eleveit, irányait, a minőségi követelményeket állítva előtérbe. A valós helyzetet pontosan tükröző elemzés, feladatmegjelölés és az erre épülő komplex fejlesztést elhatározó minisztertanács döntését pozitív visszhangra talált, jelentős várakozást váltott ki az egyetemeken, főiskolákon a felsőoktatás ellentmondásait, problémáit naponta érzékelő fiatalok körében. Ezt követően fokozta, hogy a minisztérium részéről a kibővülő fórumokon távlati értelemben egy komplex, átfogó reformkonceptió kidolgozásáról beszéltek.”

★

Az 1981-es évet felemás helyzet jellemezte. Az egyes intézményekben az állami és pártvezetés — ha nem is nagy hangon —, de sok helyütt hangzott, hogy átfogó változásokra nem az ó intézményében van szükség, a PB-határozat által feltárt súlyos problémák, sőt, visszasságok nem az ó intézményére jellemzők, és a jelenlegi rendszer nyugodt, folyamatos javításra, fejlesztésre van szükség. Inkább csak a diákság, a KISZ aktívabb, felkészültebb vezetői kezdtek lázasabb munkába, a konkrét helyi viszonyok szakszerű elemzésére, a konkrét, helyi tennivalókat pontos kijelölésére. Nem volt ez gyökeresen másképp a Közgázon sem, ahol azonban végül a KISZ és a párt oktatási munkabizottsága erőteljes közreműködésével megfogalmazódott az egyetem részéről a helyi viszonyok komplex, mindenoldalú végiggondolásának és szükséges szerinti átalakításának igénye. Ez — sok konkrétummal kiegészítve — bekerült az 1981-es egyetemi ifjúsági parlament határozatába és az egyetem hároméves fejlesztési tervébe is. Az ifjúság számára hitet adott, hogy az 1981-es felsőoktatási alágazati ifjúsági parlamenten, Pozsgay Imre akkori miniszter és Bihari Mihály főosztályvezető lelkesítő hozzáállása nyomán —

„olyan intézkedési terv született, amely — az ifjúság oldaláról közelítve — átfogja a felsőoktatás majd valamennyi fontos területét, illetőleg szinte teljeskörűen rögzíti az egyetemi, főiskolai hallgatókat, fiatal oktatókat, dolgozókat érintő problémák megoldásának feladatait”

— állapítja meg az ideai parlament határozata.

Ugyanezen, az 1981-es parlamenten fogadtuk el, hogy a minisztérium 1983-ban a távlati, komplex felsőoktatás-fejlesztési koncepció megvitatására rendkívüli alágazati ifjúsági parlamentet hív össze.

Az azóta eltelt két év aggasztó jeleket hozott magával. Sem a kormány, sem az intézmények szintjén nem folyt olyan intenzív munka, amely esélyt adott volna a komplex fejlesztési tervek elkészülésére. A minisztérium az egyetemek és főiskolák elképzeléseire, javaslataira várt, az egyetemi vezetők pedig a központi irányításra, felülről jövő útmutításokra várakoztak. Ez egyik oldalról sem volt teljesen alaptalan, hiszen a minisztériumban a demokratizmus, az autonómiák erősítése is célként lebegett, az intézmények viszont jól tudták, hogy az ó helyi elképzeléseik nemigen illeszkednek a távlati reformelképzelésekbe. Ki-vártak tehát. Az ellentmondások és hibák láttán az aktív diákság egyre inkább egyedül maradt változtatási, javítási törekvéseivel, és komolyan az-azal fenyegetett a helyzet, hogy mindinkább elveszti általában a vezetésbe és általában a reformok lehetőségébe vetett hitét. Nem voltak teljesen megnyugtató jelek, hogy a felsőoktatás fejlesztéséért elsősorban felelős miniszter, miniszterhelyettes és párt KB-osztályvezető posztján egyaránt változás történt, és sokak szá-

mára bizonytalannak tűnt, hogy az új tisztségviselők mennyire vállalják fel elődeik koncepcióját s ígéreiteit.

★

Ilyen körülmények között, a hosszú huzavona után, 1983 novemberében végre összeülhetett a rendkívüli alágazati ifjúsági parlament. Az ellentmondások jeleit közt öröklődő ifjúsági vezetők ez az utolsó lehetőséget jelentette. Számukra — túl a felsőoktatás-fejlesztés létfontosságú ügyén — nem kisebb volt a politikai tét, mint hogy a mögöttük az utóbbi két évben felsorakozott, elkötelezett, reformhű társaság szétesik, marginális pozícióba szorul, avagy az artikuláló rétegérdeknek mentén összekovácsolódik és azonos érdekekkel bíró atomizálódott egyedekből való közös érdekekért kiálló réteggé kristályosodik.

Nem volt jó ómen, amikor ebben a szituációban Kópeczi Béla művelődési miniszter ünnepélyesen bejelentette: nem ért egyet azokkal, akik reformot követelnek. Hiszen erre — gazdasági és társadalmi megalapozottság hiányában — csak a távlati jövőben kerülhet sor. Nem volna helyes, nem látni a hibák mellett a magyar felsőoktatás kétségkívül meglevő eredményeit — hangsúlyozta ő is, és szintén felszólalt Tétényi Pál, az MSZMP KB osztályvezetője is. A jelen helyzetben, amikor az intézmények még a minisztériumi javaslatban szereplő, nem hosszú távú, nem reformot jelentő, de fontos és nagy jelentőségű fejlesztési javaslatok mellett sem sorakoznak fel, ez a fejlesztéspártiak pozícióját gyengíti, és azokat erősíti, akik a számottevő változások ellen vannak.

Ebben a helyzetben a felsőoktatási réteg a következő vételek között ingadozott. Az első napirendi pont kapcsán: üdvözlö-e a minisztériumi tervet régóta késlekedő, de nem átfogó fejlesztési javaslatait, mint az egyetlen fejlesztési javaslatot a fejlesztés ellenőrzőinek táborával szemben? Avagy elveti, hiszen nemcsak hogy komplex, hanem önellenmondásokkal, szakmai hibákkal is terhes? A második napirendi pont kapcsán: elfogadja-e a minisztérium beszámolóját az előző parlament határozatának nagyon hézagossá válnak. Avagy nem fogadja el, ezzel a fejlesztés közös kidolgozása és kiharcolása helyett az egyébként jogos számonkérésre helyezve a hangsúlyt?

Nem titok: e vételek közt minden létező álláspont elhangzott a több száz küldött valamelyikétől. A parlamentnek a plenáris és szekciótíták alapján azonban el kellett fogadnia egy egységes állásfoglalást a felsőoktatás fejlesztéséről; és ennek részeként egy elemző véleményt a parlamenti vita alapjául szolgáló minisztériumi tervetéről; a második napirendi pont részeként pedig állásfoglalást az elmúlt parlament határozatának teljesítéséről és egy új parlamenti intézkedési tervet. Ki kellett alakítani a megvalósulás lehetséges garanciáit is. Mindezt úgy, hogy a nehéz körülmények és visszahúzó erők közt a fejlesztést mégis csak harcoló minisztériumi munkatársakat és a joggal eredményt váró réteget se hozzuk lehetetlen helyzetbe!

A kompromisszumok megkötése rendkívül küzdelmes munka volt. Annál is inkább, mert a valódi politikacsinalásban, a valóban felelős demokratizmusban nemigen lehet gyakorlatunk!

Végül a parlament állásfoglalása a felsőoktatás fejlesztéséről a következőket szögezi le:

„Az előterjesztett javaslat nem tudott megfelelni az ifjúság előzetes elvárásainak, mert az nem a felsőoktatás reformprogramja. A parlament véleménye szerint a javaslat teljes megvalósulása esetén sem eredményezné a felsőoktatás gyökerei korszerűsítését — noha az célként ezt fogalmazta meg —, ehhez ugyanis a felsőoktatás reformja szükséges, amely csak széles körű társadalmi reformfolyamatok része lehet. A javaslatban foglalt célok, irányok döntő többségével az ifjúsági parlament egyetért... üdvözlö-jük, hogy konkrét fejlesztési elképzelésekként bekerültek a mi-

nisztérium javaslatába, bár véleményünk szerint ezeket már korábban meg kellett volna választani... A javaslat szemléletében, törekvésében több valóban új, nagy jelentőségű elemet hordoz, ezek közül leglényegesebbek az értelmiségképzés követelményeinek középpontba állítását, az irányítási rendszer demokratizálását, valamint az egyetemi autonómia és önkormányzat kiszélesítésére vonatkozó elképzeléseket tartjuk.”

(Megjegyzem, hogy pont ezek vannak a legellentmondásosabban megfogalmazva, hiszen ezeket éri a másik oldalról a legtöbb támadás!)

„Nagyon lényegesnek tartjuk külön kiemelni, hogy a felsőoktatás részesüljön már a nyolcvanas években is nagyobb arányban a nemzeti jövedelemből. Fontosnak tartjuk a hallgatói jogállás rendezését és az állami támogatások reálértékének folyamatos megőrzését.”

A reformterv kidolgozásának elmaradását pedig a következők miatt nehezményezte a parlament:

„A felsőoktatás gyökerei korszerűsítése csak mélyreható, permanens reformfolyamat révén érhető el. Ehhez javasoljuk egy átfogó reformkonceptió mielőbbi, kormányzati szintű kidolgozását (ezt a munkát egy minisztérium egyedül nem képes elvégezni)... A parlament szerint egy reform-

konceptiót akkor is szükséges kidolgozni, ha megvalósításának ma nincsenek meg a feltételei, mert rendszerbe foglalhatná a folyamatos korszerűsítési lépéseket, egyúttal lehetőséget teremthetne gyors döntésekre a feltételek módosulása esetén. E reformkonceptió kidolgozása azonban nem hátrálthatja a konkrét feladatok végrehajtását!”

E napirendi pont kapcsán a parlament állásfoglalása kérte még, hogy a konkrét észrevételek figyelembevételével készítsék el a minisztertanács előterjesztést, azt előtte láthatassék meg, és az ifjúsági parlament állásfoglalása mellékleteként kerüljön a kormány elé. A tavaszi szakági koncepcióviták részeként rendezzenek szakági ifjúsági parlamenteket. A Minisztertanács

„a felsőoktatás fejlesztését vitató úlése hívja meg az egyetemi, főiskolai ifjúság képviselőjét, a fejlesztés konkrét feladatainak meghatározásán túl döntően a reformfolyamat koncepciójának kidolgozásáról. A határozatot hozza nyilvánosságra.”

Állásfoglalása mellékleteként — a sok száz oldalnyi észrevételt összefoglalva — a parlament több mint 30 oldalas anyagban véleményezi a minisztériumi tervezetet.

A második napirendi pont kapcsán is kompromisszum született: a parlament tudomásul veszi a beszámolót. A parlament szerint azonban a beszámoló nem nyújt elég információ, több helyen vitatható. A múlt intézkedési terv megvalósításához még az irányultság jelenlegi módszere szerint szükséges központi intézkedések sem születtek meg.

„Az a tény, hogy a határidők jelentős része a feladatok elvégzése, néhány esetben pedig a munkálatok megkezdése nélkül járt le, kritikusan helyezte hozza a felsőoktatás fejlesztése mellett felsorakozókat.” Ez „nemcsak a ma az egyetemeken és főiskolákon tanuló és dolgozó fiatalok számára jelent komoly gondot, hanem a távlati fejlesztés induló esélyei szempontjából is... A minisztérium az érintett országos hatáskörű szervekkel, minisztériumokkal együttműködve készítsen részletes, a további munkához szükséges információkat tartalmazó tájékoztatót... az 1981-ben elfogadott intézkedési terv időarányos végrehajtásáról.”

Ilyen előzményekkel fogadtuk el a parlamentet és a minisztérium az 1984-ig meghosszabbított intézkedési tervet, melyben — az újak mellett — minden régi javaslat új, reális határidőkkel került be.

Végül a garanciákról. Az érvényes állami rendelkezések alapján a további munka folyamatos ellenőrzésére felsőoktatási alágazati ifjúsági bizottság alakult, melyben egyenlő létszámban képviseltetik magukat az érintett tárcaik és országos szervek képviselői, illetve az ifjúsági parlament által választott fiatal oktatók és diákok. A parlament állásfoglalási országos nyilvánosságra kerültek.

★

Ezen a küzdelmes, nagy tétre menő parlamenten a Közgáz küldöttei aktívan és felelősségteljesen szerepeltek. Az első plenáris ülés első felsőoktatási bizottsági tagja Horváth Gyula ismertette — a plénum egyetértésével találkozva — a Közgáz parlamenti állásfoglalását. A további plenáris és szekciósületeken valamennyi küldöttünk aktívan szerepelt, józan radikalizmussal tört a reális kompromisszumra. A felsőoktatási alágazati ifjúsági bizottságba választott 12 küldött egyike Horváth Gyula lett.

B. Kiss Tamás

KISZ-bizottsági ülések

A november 24-i KISZ-bizottsági ülés előzőr B. Kiss Tamás javaslatára elfogadta a koordinációs fórum állásfoglalását a közneveléséről (meglátta a Közgáz novem-

KISZ — egyelőre új középszintű szerv nélkül

Az anyag első részében a megalakult új alapszervezetekről szól, alapvető megállapítás, hogy ezek a diákszoportulások tudatosan választották a KISZ-alapszervezeti működési formát, a KISZ struktúrájába, szervezeti rendjébe való beilleszkedést. A koncepciónak ez a része egyetértésre talált, azonban az ezek irányításának technológiájára vonatkozó elképzelést, amely a KISZ-bizottság irányító tevékenységét valamilyen, a funkcionális alapszervezetek választott képviselőiből álló központi bizottsággal szemben keresztül ajánlotta megoldani, nem fogadták el. Ebben a kérdésben Sándor Péter egy-két ponton többek által kisse pontosított javaslatát emelték (egyhangúlag) határozati rangra. Eszerint: „A KISZ-bizottság határozata az új típusú alapszervezetek irányításáról. A KISZ-bizottság folytatja azt a szervezeti kísérletet, amelyet — a KISZ Központi Bizottságának határozatai nyomán — az előző évben elkezdett a küldötttervezetlet jóváhagyásával. Ennek szellemében: 1. Továbbra is támogatjuk és elősegítjük új típusú alapszervezetek létrejöttét. 2. A KISZ-bizottság most nem hoz létre középszintű KISZ-vezetőséget az új típusú alapszervezetek irányítására, hanem ezeket az

ber 24-i számában), majd Szilvágy Györgynek a közép-szintű KISZ-vezetés kibővítésére tett írásos, Bakacsi Gyula által szóban kiegészített előterjesztését tárgyalta meg.

„a felsőoktatás fejlesztését vitató úlése hívja meg az egyetemi, főiskolai ifjúság képviselőjét, a fejlesztés konkrét feladatainak meghatározásán túl döntően a reformfolyamat koncepciójának kidolgozásáról. A határozatot hozza nyilvánosságra.”

A harmadik napirendi pont az első évfolyam KISZ-vezetőségének bemutatkozása volt, majd a testület tudomásul vette Ferencz Gábor tájékoztatóját az érdekvédelmi iroda működéséről. Ez az idej tanévben az iródnak két stratégiai cél jelöl meg. Az egyik a „stabil” képviselet megteremtése és folyamatos biztosítása, a másik a tanszéki képviselet problémájának valamilyen megoldása úgy, hogy az előterjesztés véleménye szerint) nem szabad távlati célként (sem) kitűzni a minden tanszékre kiterjedő képviseletet. Ami a

második célt illeti, a nyelvi intézet és a könyvtár tanszéki képvisellete megoldott, a többi tanszék ügyében csak kezdeti lépésekről lehet szó.

A testület elvetette Szilvágy György és Horváth Gyula javaslatát, miszerint az oktatók hallgatói véleményezésének megszervezésével várják meg a Művelődési Minisztérium jövő tavasszal megjelenő keretszabályzatát, amely az állami vezetés feladatává teszi a probléma megoldását. Véleményük szerint a szervezési feladat méreteinél fogva is

További teendőink a felsőoktatás-korszerűsítésben

Az egyetemi KISZ-bizottság december 1-i ülésének legújabb témája az alágazati ifjúsági parlament tapasztalatainak értékelése, a további teendőket megfogalmazása volt.

Ferencz Gábor előterjesztése alapján, B. Kiss Tamás és Horváth László kiegészítései nyomán a KISZ-bizottság megállapította, hogy a Közgáz fiatalok aktívan és kezdeményezően vett részt a parlament előkészítésében és munkájában, az azt megelőző több éves gondolkodási és vita-folyamatban. Állásfoglalásai, javaslati, véleményezési számmotívon hatottak az egyetem és a réteg közgondolkodására egyaránt, éreztetik hatásukat az alágazati parlament dokumentumainak szemléletén is. A KISZ-bizottság támogatja a parlament határozatait. Kiemeli, hogy az átfogó távlati reformkonceptió kialakítása szükséges még akkor is, ha jelenleg nem mindenben érte meg a reform feltételei, mert a hosszú távú elképzelés foglaltatja csak rendszerbe a rövid távú fejlesztési lépéseket. Ugyanakkor feltétlenül szükséges a jelenlegi tervzetben megfogalmazott, nem átfogó és távlati, de régóta esedékes és égető fejlesztési feladatok maradéktalan elvégzése. Az, hogy nem született átfogó reformkonceptió, semmiképpen sem adhat okot a korszerűsítés lelassulására, ellenkezőleg, ezek a fejlesztések teremthetik meg a reform alapjait. Az egyetemi reform, az oktatáskorszerűsítés ügye a konkrét fejlesztés létfontosságán túl azért is politikai kérdés kell hogy maradjon a réteg és az egyetemi KISZ számára, mert a korszerűsítés, a társadalmi-gazdasági-egyetemi reformok igénylőinek felelősségteljesen az élére állva tudja maga mellett felsorakoztatni a felsőoktatási ifjúság aktív, elkötelezett, progresszív erőt, csak így tud politikai felelősséget vállalni a réteg mozgásaiért. Egyaránt nagy erővel kell részt venni az egyetemi fejlesztési terv és az egyetemi intézkedési terv maradéktalan végrehajtásában és annak ellenőrzésében, a gazdasági felsőoktatási szakági koncepció tavaszi kidolgozásában és vitáiban, valamint a távlati, átfogó reformkonceptió kidolgozásában. Az eddigi

eredményeket elismerve a KISZ-bizottság az egyetemi diákságot és az oktatókat további erőfeszítésekre kéri a felsőoktatás korszerűsítése érdekében.

A KISZ-bizottság a továbbiakban a fiatal oktatók egyetemi helyzetéről tárgyalt. Megállapította, hogy több fiatal oktató egyetemre kerülése, jobb kiválasztása, oktatói és szakmai-tudományos lehetőségeinek, egzisztenciális helyzetüknek javítása az egyetem színvonalas működésének, a korszerűsítésnek elengedhetetlen feltétele. Konkrét intézkedések és szemléleti változások kellene, hogy az ehhez szükséges érdekérvényesítő viszonyokat meg lehessen teremteni. Számos konkrét észrevétel, javaslat elhangzott, ezen felül pedig a KISZ-bizottság tavaszi fiatal oktatók KISZ-aktívaita értekezlet összehívását határozta el a problémák megoldását segítőként. A testület tudomásul vette Gécy Beatrix, Horváth Gyula és B. Kiss Tamás beszámolóját a KISZ Budapesti Universitas Bizottsága tevékenységéről és a benne általuk végzett munkáról, majd az április 13–15-én a Műegyetemen megrendezett IV. egyetemi, főiskolai napok előzetes programjavaslatát vitatta meg. Ami várható: Budapest-egyetemváros — vita, társadalmi-gazdasági reform Magyarországon — beszélgetés, a diáksport és a köznevelés megvitatása, TDK-munkák, alkotások kiállítása, rétegtalálkozó és sajtófesztivál, amatőr könnyűzenei fesztivál, koncert a Budapest Sportcsarnokban, regatta a Dunán — és sok más elképzelés.

A bizottság elfogadta a koordinációs fórum kollégiumokkal kapcsolatos állásfoglalását és a további munkára Krauze István és Füzesi Péter vezetésével munkabizottságot hozott létre.

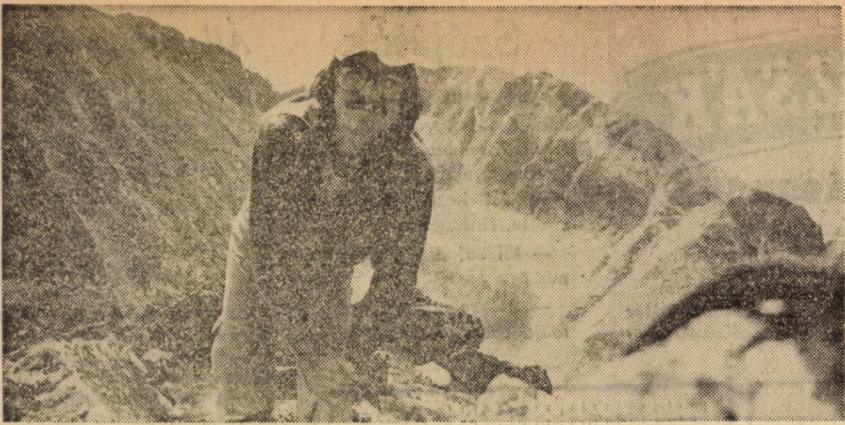
Megtárgyalta a vizsgálódások előkészítésének tapasztalatait. Új alapszervezeteket fogadtak el, kitüntetésű javaslatokat véleményeztek, illetve tárgyalt. Elismerésben részesítette az utóbbi hetek néhány KISZ-rendezvényét is: a külter-szakrestet, az agrárballt és az Anglia-vetélkedőt.

A zsűfolt ülés csaknem három óráig tartott.

K. S. — 9

Ki nevet a végén

Ideális sítérp (Fotó: Balázs Gusztáv)

A szakszervezet költségvetési tervezete az 1984. évre

A szakszervezeti bizottság 1984-ben is folytatja azt a költségvetési politikát, melyet néhány évvel ezelőtt elkezdett. E politika abból indult ki, hogy a népgazdaságban tapasztalható és folytatódó gazdasági nehézségek mellett a szakszervezet által nyújtott szolgáltatások egyrészt ne dráguljanak (sőt ahol lehetséges csökkenjenek a díjak), másrészt fokozott figyelmet fordítsunk a viszonylag rossz anyagi körülmények között lévő nagycsaládos, gyermekét egyedül nevelő és kispénzű — beteges nyugdíjasaink fokozott támogatására. Ezt a politikát eddig sikeresen tudtuk érvényesíteni, mert sikerült anyagi finanszírozási bázisát részben előre, részben pedig folyamatosan biztosítani. Azt hiszem mindenki előtt világos, hogy ezt a költségvetési politikát csupán a tagdíjbevételek növekedésére (mely egyébként is a szerény béremelési lehetőségek mellett vásárlóerőben csökken) nem lehet alapozni. A változatlan díjak mellett nyújtott szolgáltatások, valamint az összegében jelentősen növekvő pénzügyi támogatások csak úgy válhattak lehetővé, hogy a politika indításához megfelelő tartalmú képezetünk, másrészt a folyamatos realizálásához igyekeztünk a külső források szükség szerinti nagyságát megszerezni. Az utóbbi lehetőség töretlen biztosítása szükséges ahhoz, hogy költségvetési politikánkat a továbbiakban is érvényre juttassuk. Tudjuk, hogy ennek ellenére minden — még jogonak is ítélt — igényt egyelőre nem tudunk kielégíteni. Törekvésünk viszont arra, hogy lépésről lépésre biztonságosan lépünk előre. A mai színvonalú ellátás mellett is elmondhatjuk, hogy az minden eddig felülmúl, fejlődése töretlen. Az igazsághoz hozzátartozik az is, hogy egyes szolgáltatások (elsősorban az üdültetés) területén egyes egyetemek, vagy intézmények előttünk járnak. Ennek oka elsősorban az, hogy ők rendelkeznek az intézményi költségvetésből fenntartott saját üdülővel.

BEVÉTELEK

Tagdíj: A tagdíjbevételek megállapításának alapja a minden év októberében esedékes besorolás, amikor is a bizalmiak az előírásnak megfelelően tagdíjkategóriába sorolják a hozzájuk tartozó szakszervezeti tagokat. A szakszervezeti tagok aláírásukkal igazolják a besorolás helyességét. A jövedelemnövekedés tehát évről-évre késéssel módosítja a tagdíjfizetés alapját.

A tagdíjbevezetés nagysága tehát függ a szervezeti dolgozók számától és az egyedi tagsági díjak nagyságától, arányától. A besorolás idején (nyugdíjas foglalkoztatottak nélkül) egyetemünknek 812 dolgozója és ebből 795 szervezett dolgozója volt. A szervezethez tartozó 98%, de ez a Nyelvi Intézetben — aktív 121 dolgozóból 8 nem tagja a szakszervezetnek — csak 93,3%. Szakszervezetünknek 181 nyugdíjas tagja van, a jogfenntartók száma pedig 18.

Egy dolgozóra jutó átlagtagdíj 59 Ft. A legalacsonyabb tagdíjat 1 fő (13 Ft), a legmagasabbat pedig 37 fő (120 Ft) fizeti. A tagdíjakból származó éves bevételből a szakszerve-

zeti bizottságnál marad 323.200 Ft (előző évi terv 303.300 Ft.)

EÖTVÖS-BEVÉTEL

A szakszervezeti tagság önkéntes alapon Eötvös-bélyegeket vásárolhat. Az így befolyt összegek teljes egészében egyetemünk szakszervezeténél maradnak (a központ tehát nem von el belőle) és kiadásaink fedezésére fordíthatók. Bevétele e forrásból 31.000 Ft-ot (összege lényegében változatlan) tesz ki. A szervezethez itt még viszonylag alacsony, 84%.

Önköltséges üdültetési bevétel: a tervezett összeg mintegy 25.000 Ft-tal kevesebb mint 1983-ban a tényleges volt. Ennek oka abban keresendő, hogy egyrészt a salgótarjáni üdülés bevételei az új rendelkezések megfelelően az egyetemi költségvetésbe kerülnek, másrészt a belvárosi kollégiumokban lecsökkentett és egyenesen 10 Ft/nap-ban meghatározott a dolgozó térítés és a korábban magasabb térítési díj közötti különbség kiesik a bevételek közül (az önköltséges üdültetés pénzügyi kérdéseivel részletesen foglalkoztunk a Közgazdász november 10. számában). A várható bevétel 145.000 Ft körül lesz.

Bevétel az egyetemi részesedési alapról: a részesedési alap fő pénzügyi forrása a szerződéses munkákban származó bevétel. Ebből a bevételből a szakszervezet is részesedik. A kitűzött feladatoknak csak úgy tudjuk teljesíteni, ha 1984-ben minimum 700.000 Ft részesedést kapunk.

KIADÁSOK

Szociális kiadások: költségvetésünk döntő részét minden évben a szociális célokra fordított összegek teszik ki. Ez tükrözi a szakszervezeti bizottság azon törekvését, hogy tagságunk szociális ellátását a lehetőségekhez képest színvonalon tartsa, illetve egyes területeken fokozza. A szociális kiadások csoportba tartoznak a segélyek, az önköltséges üdültetés és az egyéb kiadások. A tervezett összeg 820.000 Ft. (1983. évi terv 820.000 Ft), ami változatlansága mellett belső struktúrájában mutat elterjedést a valódi színvonalnövekedést jelent. A segélyek és az egyéb kiadások ugyanis növekednek, míg az önköltséges üdültetéssel kapcsolatos kiadások csökkennek. Az utóbbi csak azért következik be, mert fogycsőzőkkel saját üdülőnkön jól felszereltük s ilyen kiadások 1984-ben mérsékelten jelennek meg, tehát nem minőségsromlásról, vagy kapacitáscsökkentésről van szó.

A segélyek 94.000 Ft-ról 110.000 Ft-ra emelkedtek, mely a rendkívüli szociális segélyek növekedése mellett magában foglalja a sültési segély 400 Ft-ról 600 Ft-ra és a temetési segély 800 Ft-ról 1200 Ft-ra való felemelését is. Megjegyezzük, hogy a közvetlen segélykereten kívül a szakszervezet dönt az állami keret szétosztásában is, de biztosítja azt is, hogy az egyetemi részesedési alapról erre a célra is rendelkezés, a álljon bizonyos összeg. Így 1984-ben arra számítunk, hogy segélyek-összegében 223.000 Ft-ot használhatunk fel, ez a két

évvel ezelőttinél kétszerese. Az önköltséges üdültetéssel kapcsolatos kiadások (benne a gondnok bére, közterhei, stb.) tervezett összege 650.000 Ft (1983-ra tervezett összeg: 676.900 Ft). Valószínűleg a tényleges költségek magasabbak lesznek, mivel a tervezés időpontjában az 1984. évi bérelti díjak nem álltak rendelkezésre, a balatonfüredi üdülő (a tulajdonosra vonatkozó panaszok miatt) kieserlőnk másikra s valószínűleg négy férőhellyel bővítjük a kapacitást olyan üdülőhelyen a Balaton mellett, ahol az igényeket eddig nem tudtuk kielégíteni. Az egyéb szociális kiadások 50.000 Ft-ról 60.000 Ft-ra emelkedik. Ennek egy része (32.000 Ft) a soproni Pedagógus üdülőhöz való kötelező hozzájárulás, míg a fennmaradó rész az alacsony nyugdíjjal rendelkező, egyedülálló beteg nyugdíjasaink részére a karácsony előtt adott egyszeres szociális támogatás (25.000 Ft, 35 fő részére), amit személyesen juttatunk el hozzájuk, a még fennmaradó összeg beteglátogatási és egyéb célokat szolgál.

Kulturális kiadások: az e címen előirányzott összeg 300.000 Ft. (1983. évi terv: 279.000 Ft.), melynek jelentős részét a rendezvényekre (nőnap: 42.000, névadó: 17.000, pedagógusnap: 10.000, télapó: 43.000, törzsgárda: 7.000, egyéb rendezvény és kirándulástámogatás, 40.000 Ft.) fordítjuk, de önmagában is nagy összeg az autóbussz-igénybevételi díj, miután 12,70 Ft-ba kerül egy km, és a szakszervezetnek lehetősége van évente 8000 km-t igénybevenni. Ezen a rovaton találhatók még a színház-, mozi- és múzeumlátogatások támogatására, a szakszervezeti oktatás elősegítésére szánt összegek is.

Sportkiadások: lényegében évek óta egyetlen tételre korlátozódik, nevezetesen a teniszpálya bérleti díjára. E sportágban résztvevők a költség (37.830 Ft) 50%-át megterítik. 1984-re tervezett 52.000 Ft-ból a tömegsport (különböző versenyek szervezésével) további fejlesztését szeretnénk elősegíteni. Felhasználására természetesen csak akkor kerülhet sor, ha a házi bajnokságok létre is jönnek.

Egyéb kiadások: a szakszervezet működésével kapcsolatos igen sokféle költség tartoznak a kiadási csoportba. Ezek közül a legjelentősebbek: üdvözlőkártyák, kapcsolatos bérek, közterhek, kiküldetési költségek, aktivisták jutalmazása, közlönyök, postaköltségek, bankköltségek, fordítási és tolmácsolási díjak, nyomtatványok költségei stb. Az ilyen jellegű költségekkel igyekszünk a leltárlétszámban gazdálkodni, 1984-re 115.200 Ft-ot tervezünk. (Az 1983. évi terv 120.000 Ft volt.)

Kérjük szakszervezeti tagságunkat, hogy a költségvetés tervezetével kapcsolatos észrevételeit, ötleteiket, a pénzeszközök még hatékonyabb felhasználását elősegítő javaslatokat juttassák el a szakszervezeti bizottságra, vagy a bizalmiakon keresztül a jövő év elején e témát tárgyaló bizalmi testület ülésére.

Budapest, 1983. november 22.
Dr. Szerletics József
gazd. felölős

Hái, gamba rimasz...

A portás utánaszólt, hogy — Hova, hova? Erre nekiállt magyarázni, hogy ő az egyetem oktatója, távol volt két évig, a Dimitrov térre néző szobája közben megszünt, illetve ide, a Kinizsi utcába költözött, és most éppen azért jött, hogy berendezkedjen az új helyen. — Na de szombat? — áradt a döbbenet újabb hulláma: — Itt kérem a szombati pihenést utasítás is garantálja: csak rektori engedéllyel lehet az épületben tartózkodni... Most kezdje ott, hogy oszakai ösztöndíjasként mágneskártyájával akkor lépett be a világhírű kutatóintézetbe, amikor akart, hogy Japánban a hallgatók és az oktatók általában szombaton és vasárnap is dolgoznak mert akkor is van kedvük hozzá, és egyáltalán... Végül kialakult egy órá, hogy legalább lopva körülnézhessen. Es közben tudomásul vette, hogy kétségtelenül hazaérkezett.

★

Móczár József, a Népgazdasági Tervezési Intézet adjunktusa az első magyar közgazdász, aki a két ország közti államközi egyezmény alapján elnyerte, a japán Monbusho-ösztöndíjat és kutatásokat végzett az Osaka Egyetem Társadalom-Gazdasági Kutató Intézetében.

— Mennyi munkád eredménye ez a tény?

— Tíz évem van benne. 1969-ben végeztem tervmatematika szakon. Diákként írtam egy TDK-dolgozatot az arányos gazdasági növekedés elméletéről, ebben főleg a legjellegesebb japán és amerikai képviselőkkel foglalkoztam. Később ebből a témakörből írtam a doktori disszertációm is. Magyarország és Japán 1972-ben kötötte meg az államközi kulturális csereegyezményt, de közel tíz évig sebesztek, számítógépes mérnökök kapták az ösztöndíjakat. Ez alatt az idő alatt a matematikai közgazdaságtan oktatásában úttörő munkát végző tanszéki csapat tagja voltam. Minden előzmény nélkül végeztük nem túlzottan hálás, időrabló munkánkat. Emellett folytattam saját kutatásaimat, és témámban szerény, de új eredményeket értem el. Szívósan, csendben dolgozó alkat vagyok, ahhoz nincs tehetségem, hogy magam körül „zajt csapjak”, csak akkor publikálok, ha komoly mondanivalóm van. Tsukui professzorral mindvégig levelezésben álltam, rendszeresen elküldtem neki a cikkeimet, ismeret- a munkáimat... Ezzel 79-ben pályáztam meg az ösztöndíjat.

— A magyar rostán túljutottál, de a japánok végül nem téged választottak...

— Hát ennek nem örültem, persze, hogy bántott. De megbíztam a japánok kiválasztási rendszerében, tudtam, hogy akkor és csak akkor ítélik meg az ösztöndíjat, ha az illető kutató jelentős szakmai fejlődését felelősséggel biztosítani tudja. Nem személyes kudarcként fogtam fel a dolgot, s ebben annak is része volt, hogy végül is nem közgazdász utazott helyettem, meg aztán van olyan is, aki már tizszer pályázott erre az ösztöndíjra. Másodszor pontos kutatási tervet készítettem, felsoroltam a szakirodalmat, amivel foglalkozni akartam, megjelöltem a professzorokat, akikről konzultációt kértem, és körülhatároltam a témát, amiben tovább akartam lépni. És amikor a feszült várakozás hónapjai után kedvező választ kaptam, úgy éreztem, tízévi megfeszített munkám kellő alapont, jogot és tudást jelent számomra ahhoz, hogy ebben a világszínvonalú, élenjáró intézetben sikerrel kihasználjam a lehetőséget.

— Milyen útravalóval indultál?

— Magammal vittem két kedves lemezemet, Beethoven IX. szimfóniáját és a Sebő-együttes zenéjét, minden másban az ottani kinalatra számítottam.

Az első félévben kötelező intenzív japán nyelvtanfolyamon vettem részt. Heti 28 órában tanultam a nyelvtant, az olvasást, a japán történelmet, a kultúrát, a politikát. Az első hónapban minden borzalmasan nehéz és idegen volt. Itthon nem tanultam japánul, három hét telt el, mire „kinyílt a fülem” erre az egészen más hangszínyű, hangzóképzésű nyelvre, lassan meg tudtam már különböztetni a hangzókat, a szavakat persze nem értettem, és olvasni sem tudtam. A japán kandszikat nagyon nehéz írni és olvasni, olyannyira, hogy egy érettségizett japán csak nagy nehézségekkel tudja elolvasni az újságot, és az olvasás az egyetemi felvételi része. A jeleknek külön történetük van, néha ösztönösen sajnáltam, hogy nem vagyok nyelvész, de hamarosan be kellett látnom, hogy 10-20 év kellene a japán nyelv tökéletes elsajátításához, és erre nincs időm. Így aztán beürtem a konyhayelvel, megtanultam annyira, hogy be tudjak vásárolni, szót értsek a könyvtári, intézeti személyzettel, tudjak ismerkedni, és magam írhassam meg a munkámhoz szükséges leveleket, kérvényeket. Így teltek a hónapok, közben egyre nyugtalanabb és idegesebb lettem, s nem tudtam, miért. Aztán rájöttem, hogy a közgazdaságtan hiányzik. Az intézetben megértették a problémámat, és attól kezdve szerdán és szombaton bejártam az intézeti könyvtárba folyóiratokat olvastam, és lassan elmúlt a „lemaradási pánik”. Közben a japán IBM számítástechnika és a Tsukuba egyetem közös tanácskozásán előadást tartottam a magyar gazdaságról, majd sikeres japán nyelvvizsgát tettem. 1982 áprilisától két

kurzust végeztem el: Aoki professzor dinamikus szabályozási modellek című doktorkurzusára jártam, és Tsukui professzor konzultált velem könyvről. Ezeket tanulmányosoknak szántam, rendszereztem gondolataimat a kutatás megkezdése előtt. Jól beszéltek angolul, de az angol nyelvű tanulmányírást ekkor tanultam meg igazán. Egyetlen ilyen munkám volt korábban, amit AIESEC-es gyakornokként Máltán írtam a pénzügyi modellezésről. Egyetlen útját láttam annak, hogy az ottani professzorokkal közös nevezőre kerüljek: itthoni eredményeimet és következtetéseimet összefoglaltam egy 45 oldalas angol nyelvű tanulmányban, s így azok a professzorok is megismerkedtek elképzeléseimmel, akikkel korábban nem álltam kapcsolatban.

Kutatásaimat 1982 májusában kezdettem meg. Az intézet, ahol munkám nagy részét végeztem, hét főállású professzort és egy docentet foglalkoztat. A matematikai közgazdaságtan területén mindegyiküknek van olyan könyve, cikke, amely alapján máltán világhírűek valamennyien.

— Hogyan lehetne munkád lényegét a dilettánsok számára is érthetően megfogalmazni?

— A Tsukui-féle turnpike elmélet továbbfejlesztésével és a modell japán adatokkal való megtöltésével foglalkoztam. Meg kellett győződnöm a professzort arról, hogy van lehetőség modellje továbbfejlesztésére, s amikor közös nevezőre jutottunk, akkor határoztam el az empirikus vizsgálatot. Abból az elméleti feltevésekből indultam ki, hogy a növekedési ütemet a különböző ágazatcsoportok különbözőképpen befolyásolják, s ez lehetőséget ad arra, hogy különböző növekedési pályákat határozzanak meg. Egészen leegyszerűsítve a dolgot, arról van szó, hogy szerintem meg az évi 14 százalékos növekedési ütemet produkáló hatvanas évek közepén is voltak további tartalékai a japán fejlődésnek, amelyek a protekcionizmus és az autarkikus törekvések felszámolásával ki lehetett volna használni, illetve a jövőben is ki lehet használni. Elméleti feltevéseim szépen igazolódtak. Hosszan tartó kemény munkát végeztem, mindennap reggel kilenctől este hatig dolgoztam. Munkámhoz nagy segítséget kaptam Tsukui professzortól, aki az alap AKM-adatokat bocsátotta rendelkezésemre. Kutatásaimat az intézet egyébként is maximálisan segítette, ugyanazok a jogok illettek meg a professzorok tanácsának határozata alapján, mint a főállású professzorokat. Ez azt jelentette, hogy munkámat magam osztottam be, akkor dolgoztam, amikor akartam, szabadon használhattam az intézet könyvtárát, amely a világ minden jelentős közgazdasági publikációját tartalmazza, ezekből, ha szükségesem volt rá, húsz percen belül az asztalomra kaptam a kívánt másolatokat, rendelkezésemre állt az intézeti számítógép, és bármikor korlátlan gépelési kapacitás a programozható írógépeken.

— Milyen eredményei vannak a munkádnak, és hogyan értékelték ezeket mestereid?

— 1982 decemberében már láttuk, hogy az eredeti ösztöndíj 18 hónapos határidejére nem sikerülhet munkám befejezése. Közben felajánlották nekem, hogy vegyek részt egy doktorkurzuson, és készítem el a doktori dolgozatomat. Ez további három évet jelentett volna. Ezt az időt túl hosszúnak találtam, az ott tanulókat tárgyaltam és szakirodalmat én nemhogy ismertem, de tanítottam is már.

— Magyarán, az ottani aspiráns kurzusok színvonalát már „kínított”?

— Igen, így is lehet fogalmazni. Ez persze nem jelenti azt, hogy semmi újat nem tanulhattam volna, de a három további év túl nagy ár lett volna érte. Végül az ösztöndíjam 6 hónapos meghosszabbítását kértem. A szókástól eltérően megkaptam a hosszabbítást, további öt hónap állt tehát rendelkezésemre. Ekkor már szombaton és vasárnap is dolgoztam. Ez a nyári monszun időszak Japánban, 90 százalékos a páratartalom, ömlik az eső, a hőmérséklet éjjel-nappal 31 fok. Ez az időszak az egészségemet nagyon igénybe vette, de nem volt más választásom. Júniusban befejeződött a számítógépes futtatás, attól kezdve az összefoglaló dolgozat megírására fordítottam az erőmet. Nagy örömmel Tsukui professzor nagyra értékelt a munkámat, olyannyira, hogy az eredményeket közös tanulmányban foglaltuk össze. Úgy tűnik, ez megjelenik a közeljövőben valamelyik angol nyelvű nagy közgazdasági folyóiratban.

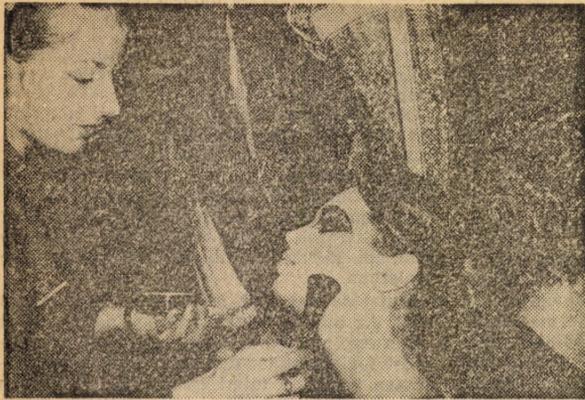
Összefoglaló dolgozatomban végleges változata szeptember 12-ére készült el, és 14-én már a repülőn ültem.

— Hogyan szembesültél a japán életformával, más emberkét jöttél haza, mint amilyenként elmentél?

— Ilyen egyedi kultúra esetén nem lehet mást tenni, fel kell venni az ottani életstílust, hogy a távollét és a pszichikai teher elviselhető legyen. Vigyáznodolva az eddigi beszélgetést, most biztosan azt hiszed, úgy dolgoztam, hogy tudomást sem vettem semmiről. Időm legnagyobb részét valóban a kutatásra fordítottam, hiszen ezért mentem, de japánabb a japánoknál nem lettem. Munkámban követtem a japán stílust, egy idő után én is átvettem a munkacentrikusságot tükröző speciális japán üdvözlési módot: Hái, gambarimasz! — feleltem a köszöntésre: igen, törekszem. Munka után azonban éppúgy szórakozni, vacsorázni jártunk, mint én, látogattuk a campus környéki kisköszmákat, a nemzetközi kollégiumban nagy vitákat, bulikat rendeztünk, sokat utaztam, moziba, diszkóba jártunk, pályalgattott bennünket a diákszövetség és a nőegylet, családokat látogattunk, teaceremoniákon és kabukijátékokon vettünk részt, elszegődtem egy vidéki tehenésztérbe, szóval nagy élvezettel éltem a második diákéletemet...

— Akkor mindezekről, meg a japán egyeteméről, munkastílusról, a Samuelson professzorral való találkozásadról, további emlékeidről és a visszatérés hétköznapijairól legközelebb beszélgetünk...

Molnár Gabriella

Fodrász- és kozmetikai verseny volt a Sportcsarnokban. A francia L'Oreal cég is bemutatta legfrissebb modelljeit (Fotó: Tárnok Zoltán)

AVAR JÁNOS

HISZEKEGY

Hiszek egy tankönyvben,
A mindenható tantárgyban,
Indexek, átlagok teremtményében.
Hiszek a gazdaság statisztikában,
Az Ő legszebb ágában,
A mi Urunkban,
Ki fogantatott Pettytől,
Született Quetelet-től,
Kínzaték alatt
Valamennyi szak,
Megfeszítették,
Meghala és eltemették.
Szálla alá poklokra,
Félév múltán halottaiból feltámadta,
Felmené a III. emeletre, (jelenleg a Zsil utcában)
Ott ül a mindenható Statisztika
Jobbja felől,
Onnan lézen eljövendő itélni
eleveneket és közgazdászokat.
Hiszek a Csebisev tételben,
A Laspeyres formulában,
Zárthelyi bocsánatában,
A szigorlati feltámadásban,
És az örök életben
Amen.

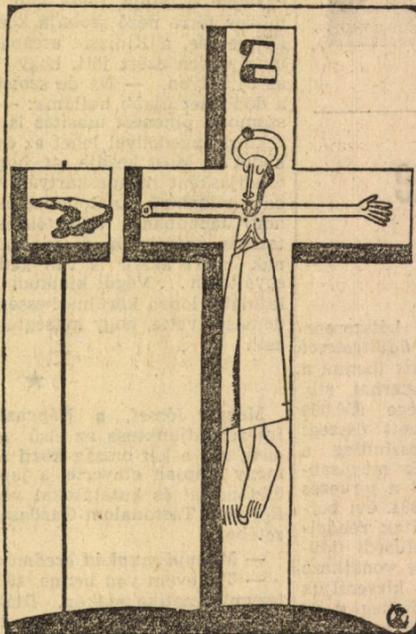
(GÖZGAZDÁSZ)

HUMORZSÁK

VILLON-GÁSOK

Iparos vagyok, a nevem Könyv Elek
s nem szorult belém túlon túl sok ész,
ha az akasztófa két szárán könyvelek,
az élet — kérdezem — miért oly nehéz.

Földes Péter
(GÖZGAZDÁSZ)

A cenzúra végső soron azzal végződik, hogy egyáltalán senki nem olvashat könyveket, azokat kivéve, amelyeket amúgy sem olvas senki.

Nehézségi erőnek azt a fizikai jelenséget nevezik, melynek folytán minden lefelé esik, kivéve az árakat.

— Ez a barokk madonna valóban igazi? — kérdi a vevő.

— Hát persze! Az az ember, aki hamisította, már tíz év óta halott.

Megtanult beszélni — tehát felnőt. Megtanult hallgatni — tehát megjött az esze.

— A férjem feltaláló.
— Miért, mit talált fel?
— A kimagyarázkodást.

— Tessék a húsos tekerces meg a korsó sör.

— De kérem, én nem ezt rendeltem; a szomszéd asztalnál ülő fiatalember rendelte.

— Vagy úgy! Akkor cseréljenek helyet!

Hétfő reggel az irodában.

— Hány óra? — kérdi Huber a kollégáitól.

— Öt perccel múlt kilenc.
— Az ördögbe — már megint egy véget nem érő hét!

— A gyermekszoba valóban annyira nedves, ahogy Karlchen mondja?

— Sajnos! Ma reggel megint halat találtam az egérfogóban!

— Tudja — mondja Huber né az új szomszédasszonyának — az én férjem ír. Minden évben megjelenik egy szerelmi regénye.

— Az én férjem pedig minden hónapban elhallgat egyet!

Államvizsgáztam

Allunk. Farkasszemet néztek az államvizsga-bizottsággal. Az elnök szól: — „Ezennel megnyitom az államvizsgáját. Törölje le a táblát.”
Letöröltem.

JÓZSI

— Józsi! Miért csinálsz ilyen hatalmas könyvespolcot?
— Elhatároztam, hogy író leszek.
— Papírod már van?

Tanuljunk diszkrétul!

Történik egy egyetemen, ahol évtizedes harc után végre új cég főzi a menza kosztját!

Riporter: Úgy hallottam, hogy csak menzatrájkával sikerült elérni a régi vállalat lecsenélését?

Egyetemi FŐNÖK: Marhaság! Biztos valami hülye hallgatótól hallotta ezt a kijelentést. Fenét volt sztrájk! Mindössze arról volt szó, hogy senki sem ment le ebédelni két napig...
(A Jövő Mérnökéből)

Dániel Attila:

INTÉS EGY IFJÚHOZ

legény!
a
bőröd drága
habár
a
rinocéroszbőr (főleg
pofára)
ma
az
a
s i k k.

EXKLUZÍV

csillogás.
aranyba mártott
hegedű.
a
C(incogás) huron
nem
én
valaki
más.

Koordinációs fórum a kollégiumokról

A hallgatói tevékenység-centrumok képviselőiből álló koordinációs fórum az egyetemi közművelődés helyzetét után újabb aktuális témát vitatott meg. A kollégiumok egyetemi helyéről, szerepéről, a velük kapcsolatos konkrét tartalmi és szociális kérdésekről Dobrovits Iván rektorhelyettes, Kollarik Amália dékán és Hógye Mihály, a kollégiumi tanács titkára meghívásával tárgyalt.

A KISZ-bizottság szociális felelőse, Füzesi Péter által készített előterjesztés szerint a Ráday és a Kinizsi utcai kollégiumok reális célja csupán a kollégiumi jelleg megerősítése és a kollégiumi cím megtartása lehet. A törökbalinti és a vári diákszallások munkájának megerősítésében pedig nagyon nagy szerep hárul az igazgatóra, a nevelőtanárra és különösképpen az instruktorokra, akiknek szerepét mindenképpen erősíteni kellene. Szociális téren örövendesnek tartja, hogy nem kevesebb mint 1015 férőhelyet sikerült kialakítani, és mára állítólag csupán 15-20 kielégítetlen kérelem maradt(?). Nem szerencsés viszont a külföldi elsősők vári kollégiumi elhelyezése, hiszen így sokkal nehezebb számukra a beilleszkedés.

A fórumon elsősorban Csanádi Péter és B. Kiss Tamás hangsúlyozta azt, hogy a kollégium nem csupán szociális intézmény, hanem a felsőoktatás szervező része, az értelmiségivé válás egyik fő terepe. A szociális színvonal javítása mellett ösztönzéssel, az érdekeltviszonyok megváltoztatásával, konkrét intézkedésekkel is fejlesztési kell a kollégiumi keretek között végzett szakmai, tanulmányi, közművelődési, közéleti tevékenységét. A rekonstrukció miatt is sürgető a kollégiumoknak a diákönvétekenység bázisává válása. Bár nem általánosan alkalmazható recept, de az egyetemi alaptevékenység korszerűsítése és a kollégiumi szerep átértékelése során fel kell használni a szak-kollégiumok tapasztalatait. Felszínen kell

tartani újabb szak-kollégium alapításának gondolatát is, mivel erre igény kezd mutatkozni.

Minderre Dobrovits Iván, Kollarik Amália, Molnár László, Sándor Péter tett konkrét javaslatokat. A nevelőtanári rendszer erősítése, a szeniori rendszer kialakítása, az oktatók, esetleg a végzős hallgatók erre való intézményes anyagi-erkölcsi ösztönzése, a kollégiumi önkormányzat jogainak és azok érvényesítésének erősítése, a kiemelkedő diákok kollégiumi preferálása fogalmazódott meg gondolatként. A kollégiumi DB-sek viszont a kollégiumi öntevékenység anyagi eszközeinek többszörösre bővítését, az egyetemi ifjúságpolitikai célú pénzeszközök felhasználási arányainak ilyen irányú

módosítását tartották a leg-szükségesebbnek és ezzel lényegében mindenki egyetértett.

A szociális kérdések kapcsán Csanádi Péter és B. Kiss Tamás továbbra is elengedhetetlennek tartotta új kollégium beállítását, mert a törökbalinti és a vári közös diákszallás nem kielégítő megoldás, és azokkal együtt sem megnyugtató a szociális ellátottság. Ismételt felvetették, hogy nem feltétlenül az első évfolyamot kell a legrosszabb és legtávolabbi diákszalláson elhelyezni, hanem pl. a kollégiumok felvételi szempontrendszerének a legkevesebb megfeleltetett.

A fórumon szóba került még, hogy a tanulmányi átlá-

gon túl a komplex tanulmányi teljesítmény figyelembe vételével, a tdk és más kiemelkedő tanulmányi-szakmai tevékenység fokozottabb preferálásával kellene a felvételeket lebonyolítani. Felmerült a kollégiumi közösségi aktivitás fokozottabb elvárása mellett az egyéb egyetemi közéleti tevékenység jobb méltánylásának gondolata is. Egyetértésre talált Bodnár Zsigmond javaslata is, amely az előző félévi tanulmányi átlag figyelembevételét és a minimum meghatározásával a kollégiumi felvétel májusi eldöntését tartja jogos igénynek.

A konkrét tennivalók ki-munkálására az érintettekől munkabizottság alakul. —s

Néhány szó a higiénéről

A XIX., XX. században az emberiséget fenyegető nagy járványokat mint a himlőt, a pestist, a kolerát védőoltások segítségével felszámoltuk. Böven maradt még ezek mellett sok olyan kórokozó, mely egészségünket fenyegeti. Ilyenek a folyton változó alakban megjelenő influenzafertőzések, az ételmérgezők, a vérhas, de különösen veszedelmes mértékben kezdnek okozni a gombák okozta megbetegedések.

Az 1966. 33. sz. Eü. miniszteri rendelet előírja a védőoltások számát, idejét, beleértve a bizonyos külföldi utazások előtt kötelezően előírt oltásokat is. Ha a járványok ma már nem is pusztítanak tízezreket, azért az ételmérgezők és a vérhas-megbetegedések csaknem minden évben okoznak egy-egy kisebb járványt.

Ezek közül említsük meg a szalmonellózist, amely étkezéskor, cukrászdákban keresztül csaknem minden évben megismétlődő és sokakat

érintő járvány. A szalmonellózis mellett a vérhas még az a megbetegedés, mely legalább olyan veszélyes. Mindkét megbetegedés esetében a járvány elindítója emberek által elkövetett mulasztás. Például hűtés nélkül teszik el az ételmezt másnapra, a kórházi betegek éjjeliszekrényükben tárolják a krémet, vagy éppen zsúfolt uszodák vizét nem cserélik naponta. Ha a vizet nem tudják minden nap cserélni és a medencét fertőtleníteni, időt adnak a kórokozók szaporodására. Ha a strandoló nem zuhanyozik le mielőtt a medencébe megy, kórokozók seregét viheti be, mind a bőrén, mind pedig a test nyílásain keresztül. Az összeürítő fertőzött testfelületek részén pedig a gombát szaporíthatja.

Egy vérhason átesett beteg, aki lábán hordta el a megbetegedést, bacilusgazda maradhat, ami azt jelenti, hogy számára ez a betegség nem jelent veszélyt, de széketől kiürü-

lő kórokozók révén fertőzések elindítója lehet.

Akadnak még mindig szép számmal, akik étkezés előtt nem mosnak kezét, s úgy veszik kezükbe a kenyert, gyümölcsöt, tésztaféléket. W.-C.-kben, sőt egyes menzákban sincs mindig folyóvízes mosdókagyló szappannal és papírtörülközővel ellátva, hogy ott az étkezéshez leülők előtte szappannal kezelt moshatnának. A víz oldja a szappant, a szappan oldja a piszkot. Értjük tehát, hogy a szappan nélküli kézmosás miért nem nevezhető kézmosásnak!

Meg kell emlékeznünk az összeürítő testfelületeken, lábujjak között, hónaljban, lágyékhajlatban, farpofák között fellépő gombákról, melyek évről évre nem fogynak, hanem szaporodnak. Vezetnek ennek terjesztésében a kövér emberek és a cukorbeteg. De a nem cukorbeteg és elhízott emberek esetében is, ha az illető gombás megbetegedést veszi észre, gyakran abban a dajkamesében ringatja magát, hogy ő mosakszik eleget, sőt sokkal többet mint mások. Ez is hiba, mert a napi többszöri

zuhanyozás, mosdás elrabolhatja a bőr védőrétegét, a gombára viszont gyógyító hatással nincs. Az ilyen beteg kipálott, viszkető testfelületekkel kerül az orvoshoz azzal védeve magát, hogy ő mosakodott eleget.

A közösségi életben mind gyakrabban előfordul és itt leírt fertőzéseket csak úgy tudjuk elkerülni, ha az egyéni higiénára vonatkozó orvosi utasításokat szigorúan betartjuk, és másokkal is betartatjuk. Az viszont csak úgy valósítható meg, ha az elemi felteleteket a közösség számára lehetővé is tesszük. A háború utáni évtizedekben az ételmeztiszteket kiszolgálók nem kezelték pénzt, ma pedig ennek ellenkezőjét számos helyen láthatjuk, anélkül, hogy bárki is szót emelne ellene.

A higiénés rendszabályokra nemcsak magunkat, de másokat is rá kell szoktatni. Hiszen a példa ragadós, ha az egyik ember látja, hogy a másik kezét mos mielőtt az ebédhez leülne, ez már példamutató lehet a másik számára is, ha az netán elfelejtene.

Dr. Bak Mihály

HELYREIGAZÍTÁS

A Közgazdász nov. 24-i számában cikk jelent meg az ipari kar tanács nov. 17-i üléséről. A cikk nem a valóságnak megfelelően közölte a vezetésoktatás kérdéséhez tett hozzászólásomat. A közölt minden részletével teljes ellentétben hozzászólásom lényege a következő volt:
Az elhangzott tanszéki javaslattal egyetértem, de szükséges van a vezetési ismeretek oktatására, készségi fejlesztésre. Tartalmi kifogásaim egyrészt arra vonatkoztak, hogy a magyar vezetésoktatásban — a hazai vezetésoktatási szakirodalom fejlettsége miatt — vezetési ismeretek címén gyakran szervezési ismereteket oktatnak; másrészt arra, hogy a tárgyat ÖMFB-tervezet a vezetésoktatás tankönyvi alapjául egy amerikai tankönyvet javasolt.

Kérem a fentiek szerinti helyreigazításuk közlését.
Budapest, 1983. december 2.
Marosi Miklós
egyetemi tanár

Személyes tapasztalatom szerint a kar tanács ülésén Marosi Miklós nem a tanszéki javaslattal való egyetértésének adott hangot, hanem a téma időszerűségével értett egyet. Tartalmilag pedig a szervezési tudomány eredményeire és a vezetésoktatási hazai eredmények hiányára hivatkozva, a szervezési ismeretek alapvető fontosságát hangsúlyozta. E tényekkel egyébként a kar tanács egy másik jelen levő tagja is egyetértett. Ami pedig „az amerikai tankönyvet” illeti, Marosi Miklós kifogására a kar tanácsban hangzott el az a válasz, hogy a Torgensen-Weinstock-könyv említése a javaslatához tartozó illusztrációnak tekintendő.

Molnár Gabriella

Rektori tanács

November 23-án a rektori tanács megtárgyalta és elfogadta annak az eljárási szabályzatnak a módosítását, amely a KK-val kapcsolatos rendelkezést tartalmazza, majd az egyetem nemzetközi kapcsolatának helyzetével foglalkozott Bora Gyula tudományos rektorhelyettes előterjesztésében.

A Marx Károly
Közgazdaságtudományi Egyetem
lapja

Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKYNE HALAY EDIT
Szerkesztőség:
1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 174-548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.

Felelős kiadó:
TILL IMRE
igazgató

5668. Szikra Lappnyomda,
Budapest
Felelős vezető:
CSÖNDES ZOLTÁN
vezérigazgató